

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Maria Podgórska

**KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE
IV kwartał 2015**

PL ISSN 2392-3695

Badanie okresowe nr 89

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Maria Podgórska

Małgorzata Krypa

02-521 Warszawa, ul. Rakowiecka 22

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

02-554 Warszawa, al. Niepodległości 162

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2015

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3695

Nr rej. PR 18395

SPIS TREŚCI

I.	METODA BADAWCZA	5
II.	OMÓWIENIE WYNIKÓW	6
III.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	9
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	9
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	13
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE	14
	1) Produkcja	14
	2) Zamówienia ogółem	16
	3) Zamówienia eksportowe	18
	4) Ceny	19
	5) Zatrudnienie	21
	6) Sytuacja finansowa	23
	7) Wykorzystanie mocy produkcyjnych	25
	8) Nakłady inwestycyjne	27
	9) Ogólna sytuacja gospodarcza	29
	10) Sytuacja budownictwa	31
	11) Bariery aktywności gospodarczej	33
IV.	PODSUMOWANIE (w języku angielskim)	35

CONTENTS

I.	SURVEY METHOD	5
II.	OVERVIEW OF RESULTS	6
III.	DETAILED RESULTS	9
	1. CONFIDENCE INDICATOR	9
	2. SUMMARY OF BALANCES	13
	3. BALANCES AND THEIR COMPONENTS	14
	1) Production	14
	2) Total orders	16
	3) Export orders.....	18
	4) Prices	19
	5) Employment	21
	6) Financial situation	23
	7) Production capacity utilization	25
	8) Investment outlays	27
	9) General economic situation	29
	10) Situation in construction industry	31
	11) Barriers to business activity	33
IV.	SUMMARY	35

I. METODA BADAWCZA

Badania koniunktury w budownictwie są dopełnieniem badań koniunktury gospodarczej prowadzonych przez Instytut Rozwoju Gospodarczego SGH od 1986 roku. Są to badania ankietowe, powtarzane w odstępach kwartalnych. Pytania kierowane do zakładów budowlanych mają charakter jakościowy. Respondenci dokonują oceny zmian, jakie nastąpiły oraz jakich można oczekiwać w następnym kwartale, wskazując na poprawę sytuacji, pogorszenie lub brak zmian.

Do opracowania formularza ankiety wykorzystano dorobek metodyczny IRG, jak również standardowy kwestionariusz ankiety stosowany w krajach Unii Europejskiej, dostosowany do warunków gospodarowania w Polsce.

Dane gromadzone w badaniach koniunktury są wykorzystywane zarówno do oceny bieżących zmian poziomu aktywności gospodarczej, jak również wahań cyklicznych i długookresowych trendów rozwojowych. Dzięki standaryzacji narzędzi badawczych dane mogą być również wykorzystywane do porównań międzynarodowych. Prace nad harmonizacją formularzy ankiet, używanych do badania koniunktury w krajach przechodzących transformację systemową, prowadzone były od początku lat 90. XX wieku pod patronatem OECD i Unii Europejskiej (EUROSTAT). Znaczną aktywność w tej dziedzinie wykazywał także CIRET (*Centre for International Research on Economic Tendency Survey*), międzynarodowa organizacja, skupiająca główne światowe ośrodki badania koniunktury. W rezultacie szeregu roboczych dyskusji i spotkań ustalono standardowy układ kwestionariuszy ankiet do badania koniunktury w głównych dziedzinach aktywności gospodarczej. IRG SGH jest aktywnym członkiem CIRET.

Wnioskowanie opiera się na statystykach bilansowych, obliczanych dla poszczególnych pytań ankiety, a wyrażających procentowy udział odpowiedzi stwierdzających zmiany in plus, zmiany in minus lub brak zmian, ważonych liczbą zatrudnionych w ankietowanych zakładach. Na tej podstawie dla każdego pytania obliczane jest saldo, będące różnicą między odsetkami odpowiedzi stwierdzających poprawę i pogorszenie sytuacji. Salda przyjmują wartości z przedziału od -100 do +100. Na ich podstawie dokonywana jest ocena dynamiki zmiennych, badanych w teście koniunktury.

Syntetyczną miarą koniunktury w budownictwie jest wskaźnik koniunktury, zdefiniowany jako średnia arytmetyczna sald odpowiedzi na pytanie o stwierdzone zmiany portfela zamówień i przewidywane zmiany poziomu zatrudnienia.

Wyniki ankiety obliczane są w ujęciu ogółem, czyli dla całego kraju oraz z uwzględnieniem następujących przekrojów:

- według statusu własnościowego zakładów budowlanych,
- wielkości zatrudnienia,
- rodzaju działalności,
- rozmieszczenia regionalnego,
- terminu powstania.

Pierwsze badanie koniunktury w budownictwie dotyczyło IV kwartału 1993 roku i obejmowało firmy sektora prywatnego. Począwszy od I kwartału 1994 roku badanie obejmuje również przedsiębiorstwa sektora publicznego. W IV kwartale 2015 roku w teście koniunktury w budownictwie wzięło udział 230 zakładów.

II. OMÓWIENIE WYNIKÓW

1. W obecnym kwartale ogólny wskaźnik koniunktury w budownictwie przyjął wartość -13,8, mniejszą o 10 punktów niż w minionym kwartale, a większą o 6 punktów niż w analogicznym kwartale rok temu. Efektem relatywnie korzystnych ocen obecnej sytuacji w budownictwie jest odwrócenie kierunku trendu wskaźnika koniunktury i zbliżenie jego wartości do poziomu średniego w całym okresie niniejszego badania w latach 1994-2015.

Wskaźniki koniunktury w sektorze firm prywatnych i przedsiębiorstwach publicznych niewiele się różnią. Wskaźnik w sektorze prywatnym wynosi -13,5 i w publicznym -14,7. Bardziej wyraźne zróżnicowanie jest widoczne wewnątrz obu sektorów własnościowych. W grupie zakładów będących własnością krajowych osób fizycznych wskaźnik koniunktury wynosi -21,8, w grupie pozostałych zakładów krajowych -19,0, w grupie firm prywatnych zatrudniających do 10 osób -25,4 i powyżej 10 osób -11,7. W grupie przedsiębiorstw publicznych zatrudniających do 100 pracowników wskaźnik jest równy -17,2, powyżej 100 pracowników -7,9, w grupie przedsiębiorstwach państwowych -25,0, a w grupie przedsiębiorstwach komunalnych obecny wskaźnik jest dodatni i wynosi aż +15,4.

W klasyfikacji regionalnej największe wskaźniki koniunktury są równe -7,0 i -9,6, a występują, odpowiednio, w regionie środkowo-zachodnim i północno-wschodnim. Najniższy wskaźnik -20,5 pochodzi z regionu środkowego. Obecna różnica między największym i najmniejszym wskaźnikiem spadła do 11 punktów, zatem regionalne zróżnicowanie koniunktury w budownictwie zmniejszyło się.

Wskaźniki koniunktury w grupach zakładów klasyfikowanych według rodzaju działalności budowlanej są silnie zróżnicowane. Wskaźnik w grupie zakładów wznoszących budynki (PKD 41) wynosi -10,7, w grupie zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej (PKD 42) jest równy -26,2 i w grupie zakładów wykonujących prace specjalistyczne (PKD 43) +1,0.

2. Obecny sezonowy spadek produkcji budowlanej jest wyraźnie mniejszy niż w minionym roku, efektem czego jest obserwowany obecnie rosnący trend produkcji w budownictwie.

W analizowanych grupach zakładów salda produkcji są zróżnicowane. Saldo produkcji w ujęciu ogółem wynosi +5,5, w sektorze prywatnym +4,1 i w sektorze publicznym +12,2. W grupie zakładów zatrudniających do 20 pracowników wynosi -7,8, przy zatrudnieniu 21-100 osób -6,8 i powyżej 100 osób +38,6. Saldo produkcji w grupie zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej ma wysoką wartość +16,7, w grupie zakładów wykonujących prace specjalistyczne wynosi +10,5, a w grupie zakładów wznoszących budynki jest równe tylko -2,2.

Prognozy na I kwartał 2016 roku, zgodnie z sezonowym cyklem budownictwa, zapowiadają spadek poziomu produkcji. Prognoza salda produkcji w ujęciu ogółem wynosi -39,3, dla sektora prywatnego -40,1 i dla sektora publicznego -35,8.

3. W portfelach zakładów budowlanych jest mniej zamówień niż w minionym kwartale, lecz obecny sezonowy spadek zamówień jest mniejszy niż rok temu. Wartość funkcji trendu zamówień wzrosła w stosunku do poprzedniego kwartału.

Saldo zamówień w ujęciu ogółem wynosi -1,3, saldo zamówień krajowych +0,3. W analizowanych grupach zakładów salda zamówień są zróżnicowane. W sektorze prywatnym obecne saldo zamówień ogółem wynosi -2,1, w sektorze publicznym +2,8. W zakładach zatrudniających do 20, 20-100 oraz powyżej 100 pracowników salda wynoszą, odpowiednio, -16,9, -10,7 oraz +26,1. Znaczny wzrost zamówień występuje w grupie zakładów wykonujących specjalistyczne prace budowlane (saldo równe +15,9), a znacznie mniejszy w zakładach wznoszących budynki (saldo -8,2). Wyraźny spadek zamówień występuje w grupie najmniejszych firm prywatnych, zatrudniających do 10 pracowników (saldo -20,4), a wzrost w przedsiębiorstwach państwowych (saldo +1,3).

Prognozy na nadchodzący kwartał są gorsze od obecnych ocen, zarówno w przypadku zamówień ogółem, jak zamówień krajowych. Prognoza salda zamówień w ujęciu ogółem ma wartość -25,7 i w przypadku zamówień krajowych -27,0.

4. Odsetek zakładów budowlanych eksportujących swe usługi ma niską, zbliżoną do poprzedniego kwartału wartość 7,9% w ujęciu ogółem oraz 7,3% w sektorze prywatnym. Zbyt mała próba z sektora publicznego nie pozwala na wnioskowanie o portfelu zamówień eksportowych przedsiębiorstw publicznych. W przeważającej części analizowanych grup zakładów salda eksportowe są ujemne i stosunkowo słabo zróżnicowane. Saldo w ujęciu ogółem jest równe -17,7, w sektorze prywatnym wynosi -27,0.

Prognozy dotyczące zamówień eksportowych w następnym kwartale są podobne do obecnych ocen. Prognoza salda w ujęciu ogółem wynosi -14,0 i dla sektora prywatnego -21,5.

5. W bieżącym kwartale w większej części analizowanych grup zakładów salda cen wciąż są ujemne, nadal więc mamy do czynienia ze spadkiem poziomu cen usług budowlanych. Saldo w ujęciu ogółem wynosi -9,1, w sektorze prywatnym -12,1 i w publicznym +4,1.

Prognoza salda cen dla sektora prywatnego przyjmuje wartość -14,2, a dla sektora publicznego +8,1, zatem w nadchodzącym kwartale można oczekiwać dalszego spadku cen usług firm prywatnych oraz wzrostu cen usług przedsiębiorstw publicznych.

6. W przeważającej części analizowanych grup zakładów salda zatrudnienia są ujemne, lecz znacznie większe od prognoz sprzed trzech miesięcy, zatem obserwowany obecnie sezonowy spadek zatrudnienia jest niższy od spodziewanego. Saldo zatrudnienia w ujęciu ogółem ma wartość -2,1, w sektorze prywatnym -1,2 i publicznym -6,1.

Salda zatrudnienia pozostałych analizowanych grup zakładów również są zróżnicowane. W grupie zakładów, które zatrudniają do 20, 20-100 oraz powyżej 100 pracowników, salda są równe, odpowiednio, -15,5, -11,9 oraz +25,1. W grupie przedsiębiorstw państwowych saldo zatrudnienia wynosi -21,8, w grupie prywatnych firm będących własnością krajowych osób fizycznych -0,9.

Prognozy zatrudnienia na I kwartał przyszłego roku są pesymistyczne. Prognozowane saldo w ujęciu ogółem ma wartość -27,9, dla sektora prywatnego -27,3 i publicznego -30,4.

7. Od około dwóch lat trend ocen sytuacji finansowej zakładów budowlanych jest rosnący, lecz obserwowane tempo wzrostu jest niskie. W bieżącym kwartale po raz pierwszy od około czterech lat saldo finansowe w ujęciu ogółem jest dodatnie, chociaż wynosi tylko +0,1. Saldo w sektorze prywatnym jest równe -0,4 i publicznym +2,7.

W najbliższym kwartale sytuacja finansowa zakładów budowlanych może się pogorszyć. Prognoza salda w ujęciu ogółem jest równa -21,0, dla sektora prywatnego -19,7 i publicznego -27,0.

8. W przeważającej części analizowanych grup zakładów salda wykorzystania mocy produkcyjnych są dodatnie oraz większe niż w analogicznych kwartałach rok i dwa lata temu. Saldo w ujęciu ogółem wynosi +6,8, w sektorze prywatnym +9,4 i publicznym -4,8.

W innych analizowanych grupach zakładów salda wykorzystania mocy produkcyjnych także są zróżnicowane. W zakładach zatrudniających do 20, 20-100 oraz powyżej 100 pracowników salda wynoszą, odpowiednio, -18,0, +3,3 oraz +24,7. Znaczny wzrost występuje w grupie zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej (saldo równe +19,5), a spadek w zakładach wznoszących budynki (saldo -0,6). Wyraźny spadek występuje w grupie najmniejszych firm prywatnych, zatrudniających do 10 pracowników (saldo -20,5), a także w przedsiębiorstwach państwowych (saldo -9,0).

Zgodnie z sezonowym cyklem budownictwa prognozy wykorzystania mocy produkcyjnych w I kwartale 2016 roku są znacznie gorsze od obecnych ocen. Prognozowane saldo w ujęciu ogółem wynosi -33,5, w sektorze prywatnym -33,0 i w sektorze publicznym -35,8.

9. W zakresie nakładów inwestycyjnych sytuacja budownictwa nadal jest niekorzystna, chociaż obecne oceny wyraźnie się poprawiły. W przeważającej części analizowanych grup zakładów salda inwestycji wciąż jednak są dwucyfrowymi liczbami ujemnymi. W ujęciu ogółem obecne saldo inwestycji wynosi -11,1, w sektorze prywatnym -13,5, natomiast w sektorze publicznym jest równe 0,0.

Prognozy nakładów inwestycyjnych na najbliższy kwartał są gorsze od obecnych ocen. Prognozowane saldo inwestycji w ujęciu ogółem wynosi -18,7, dla sektora prywatnego jest równe -21,3 i dla sektora publicznego -7,5.

10. Bieżący kwartał jest kolejnym okresem wyraźnej poprawy ocen ogólnej sytuacji gospodarczej. Co więcej, obecnie w przeważającej części analizowanych grup zakładów budowlanych salda ocen gospodarki są dodatnie. Saldo ocen wynosi w ujęciu ogółem +8,2, w sektorze prywatnym +5,9 i publicznym +18,2.

Pozytywnie ocenia gospodarkę bardzo liczna grupa firm prywatnych, będących własnością krajowych osób fizycznych (saldo równe +8,5) i grupa przedsiębiorstw państwowych (saldo +17,9), ale wciąż negatywnie grupa firm prywatnych o zatrudnieniu do 10 osób (saldo -9,5).

Prognozy dotyczące sytuacji gospodarczej w najbliższym kwartale są gorsze od obecnych ocen. Prognoza salda w ujęciu ogółem wynosi -21,2, w sektorze prywatnym -22,7 i w sektorze publicznym -14,4.

11. Tak jak dla oceny gospodarki, również dla oceny sytuacji budownictwa bieżący kwartał jest kolejnym okresem poprawy, mimo że znaczna część sald oceny budownictwa nadal jest ujemna. Od około dwóch lat poziom ocen budownictwa jest jednak wyższy od średniej ze wszystkich dotychczasowych okresów badania, a w bieżącym okresie trend ocen zmienił kierunek na rosnący.

Obecne saldo ocen sytuacji panującej w budownictwie wynosi w ujęciu ogółem +1,7, w sektorze prywatnym +1,0 i publicznym +4,9. Zdecydowanie pozytywnie ocenia sytuację własnej branży grupa zakładów o zatrudnieniu powyżej 100 osób (saldo +28,7), negatywnie zwłaszcza najmniejsze firmy prywatne o zatrudnieniu do 10 osób (saldo -15,5). Korzystne oceny występują w grupie zakładów inżynierii lądowej i wodnej (saldo +11,2), gorsze w grupach zakładów specjalistycznych robót budowlanych oraz zakładów związanych ze wznoszeniem budynków (odpowiednie salda +1,8 i -0,5).

Analogicznie jak w przypadku prognoz ogólnej sytuacji gospodarczej, prognozy dotyczące sytuacji budownictwa w nadchodzącym kwartale są gorsze od ocen sytuacji obecnej. Prognoza salda w ujęciu ogółem wynosi -24,7, w sektorze prywatnym -27,5 i w publicznym -11,9.

12. W bieżącym okresie 3,5% zakładów budowlanych stwierdza, że nie ma barier, które ograniczałyby ich aktywność produkcyjną.

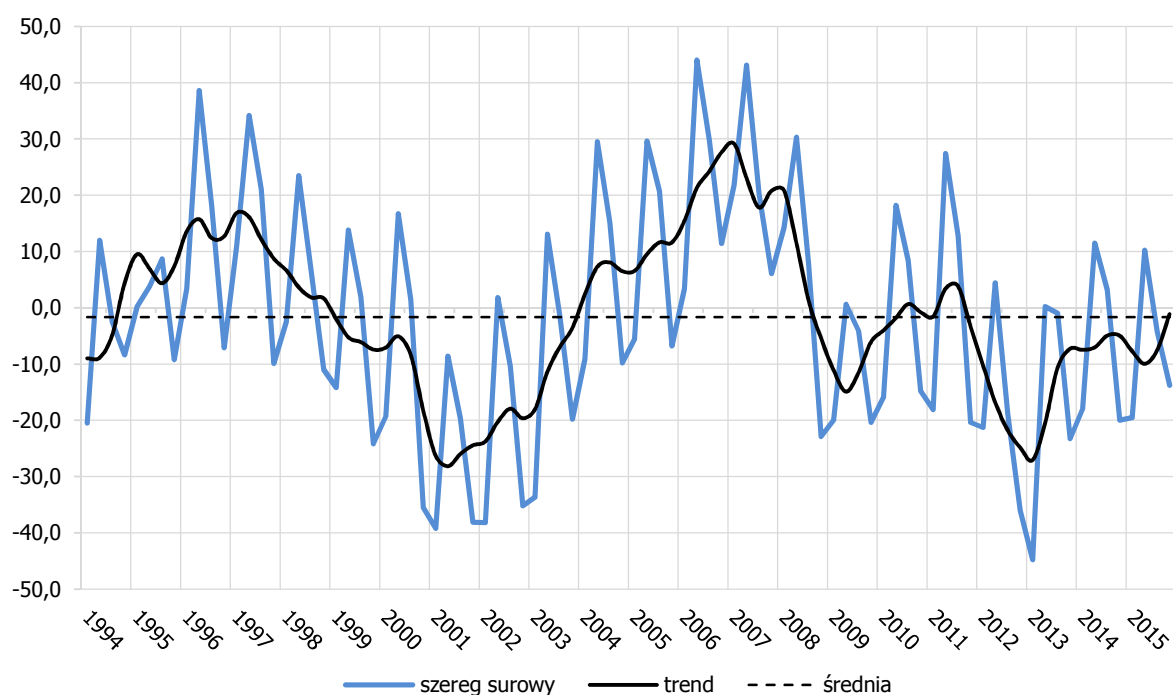
Silna konkurencja wewnątrz gałęzi nadal jest główną barierą, wskazaną obecnie przez 56,5% zakładów budowlanych (w poprzednim kwartale 59,6%). Drugą barierą ponownie są nadmierne obciążenia podatkowe, wskazane przez 38,7% zakładów (w poprzednim kwartale 41,3%). Obecnie trzecią barierą jest niedostateczny popyt, wskazany przez 37,4% zakładów (w poprzednim kwartale 36,9%), a następną zatory płatnicze, wskazane przez 29,6% zakładów (w poprzednim kwartale 39,6%). Odsetek zakładów borykających się ze zmianami prawa zwiększył się o 2 punkty i obecnie jest równy 27,0%. Odsetek wskazań bariery wysokich cen surowców i materiałów zmniejszył się o 3 punkty i wynosi 19,6%.

Z wyjątkiem niedostatecznego popytu, niekorzystnych warunków pogodowych oraz trudności związanych z uzyskaniem kredytu, pozostałe bariery są bardziej dotkliwe dla firm prywatnych niż dla przedsiębiorstw publicznych.

Firmy budowlane przewidują, że w następnym kwartale, poza barierami niekorzystnych warunków pogodowych, niedostatecznego popytu oraz trudności z uzyskaniem kredytu, układ głównych barier ograniczających ich aktywność produkcyjną nie zmieni się, a trudności powodowane przez te bariery powinny być mniejsze od obecnych.

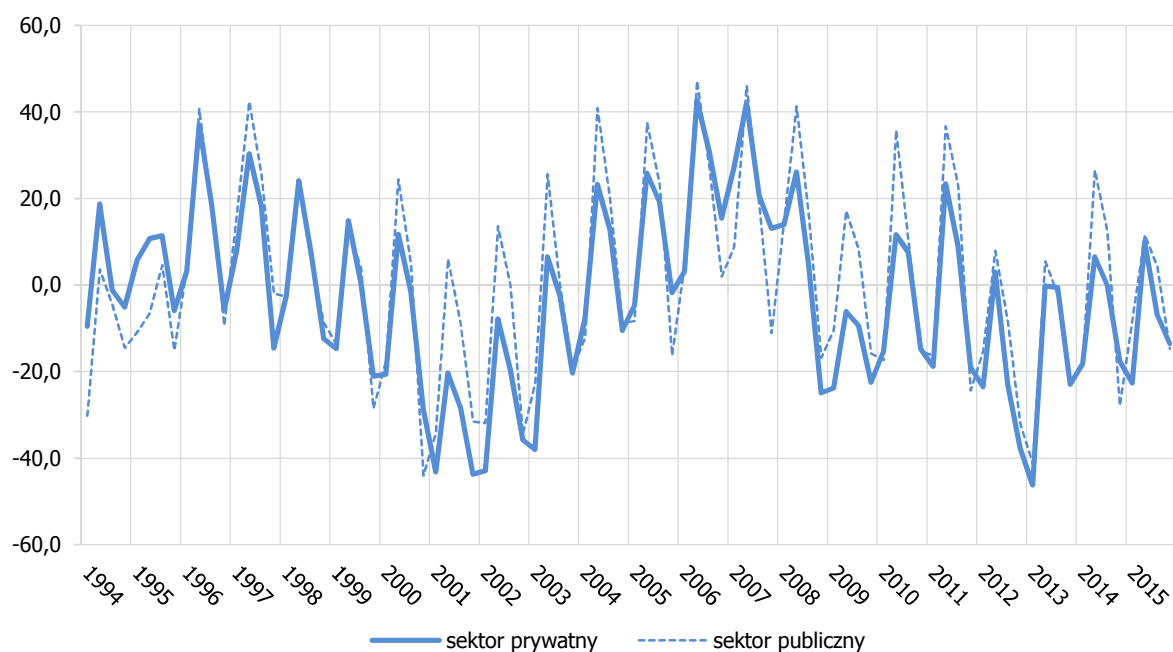
III. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

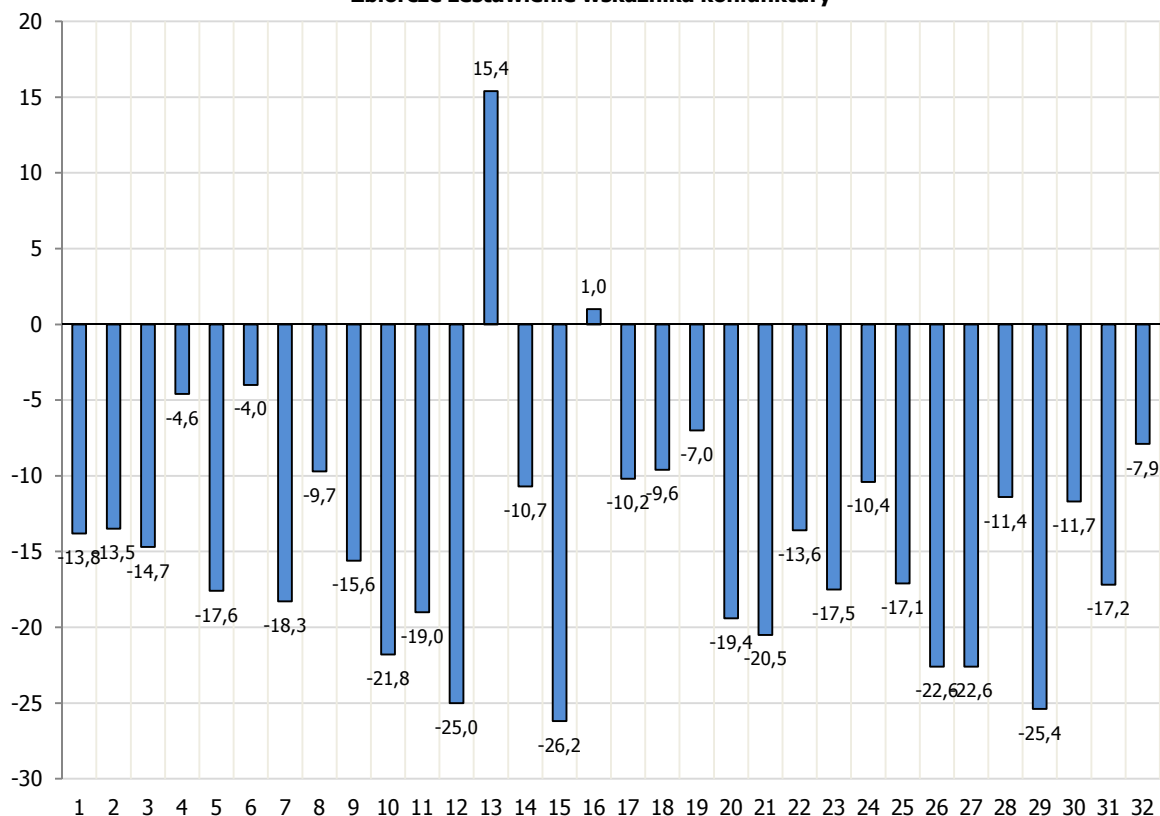

	Okres badania					
	Q3 2014	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015
Wskaźnik koniunktury	3,2	-20	-19,5	10,2	-4,2	-13,8
Wskaźnik koniunktury w sektorze prywatnym	-0,1	-17,6	-22,6	9,9	-6,9	-13,5
Wskaźnik koniunktury w sektorze publicznym	12,4	-27,9	-8,1	11,6	4,3	-14,7

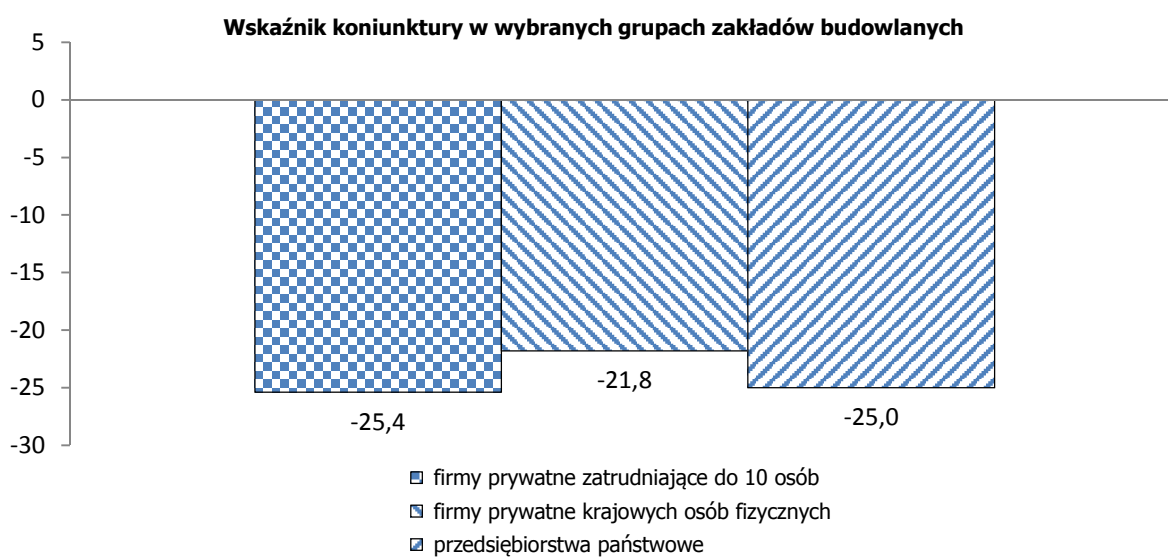
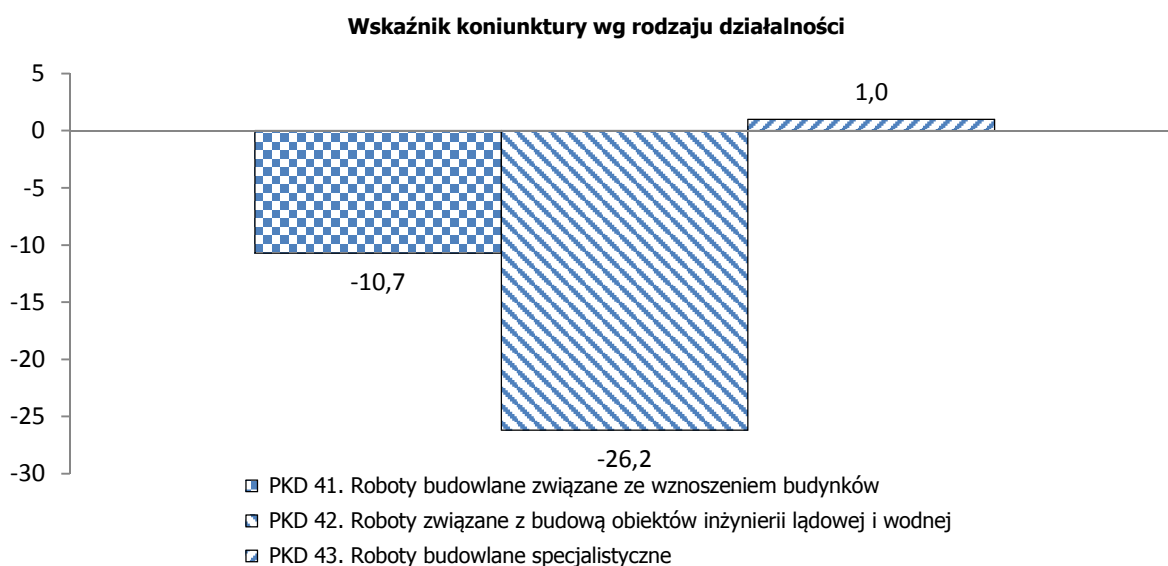
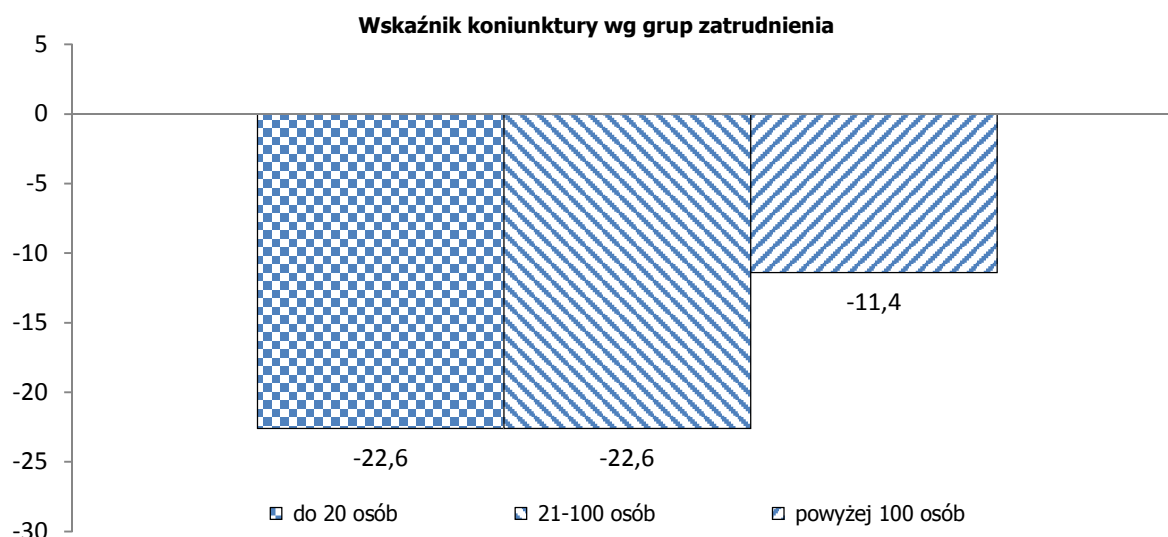
Wskaźnik koniunktury wg sektorów własnościowych

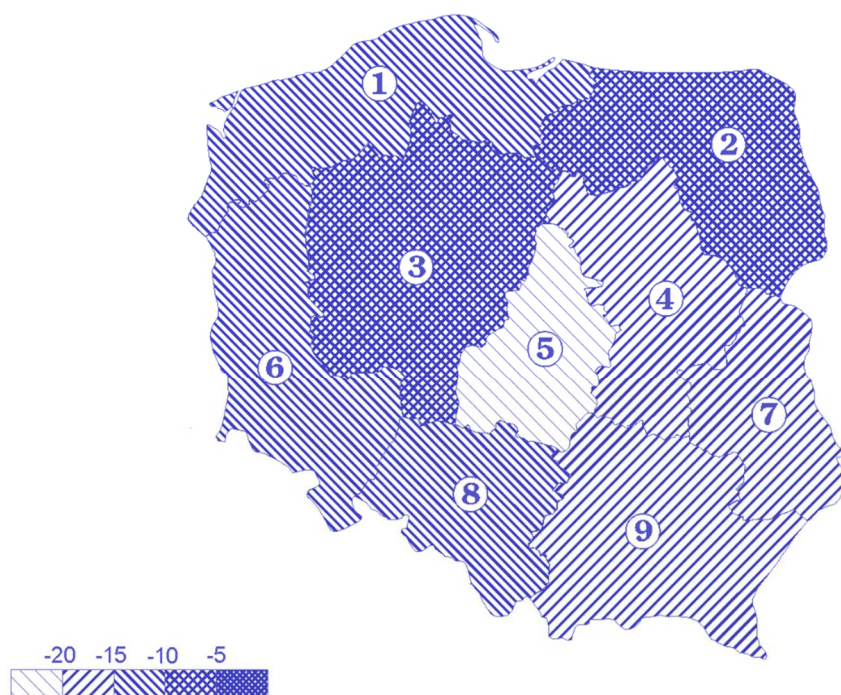

Zbiorcze zestawienie wskaźnika koniunktury

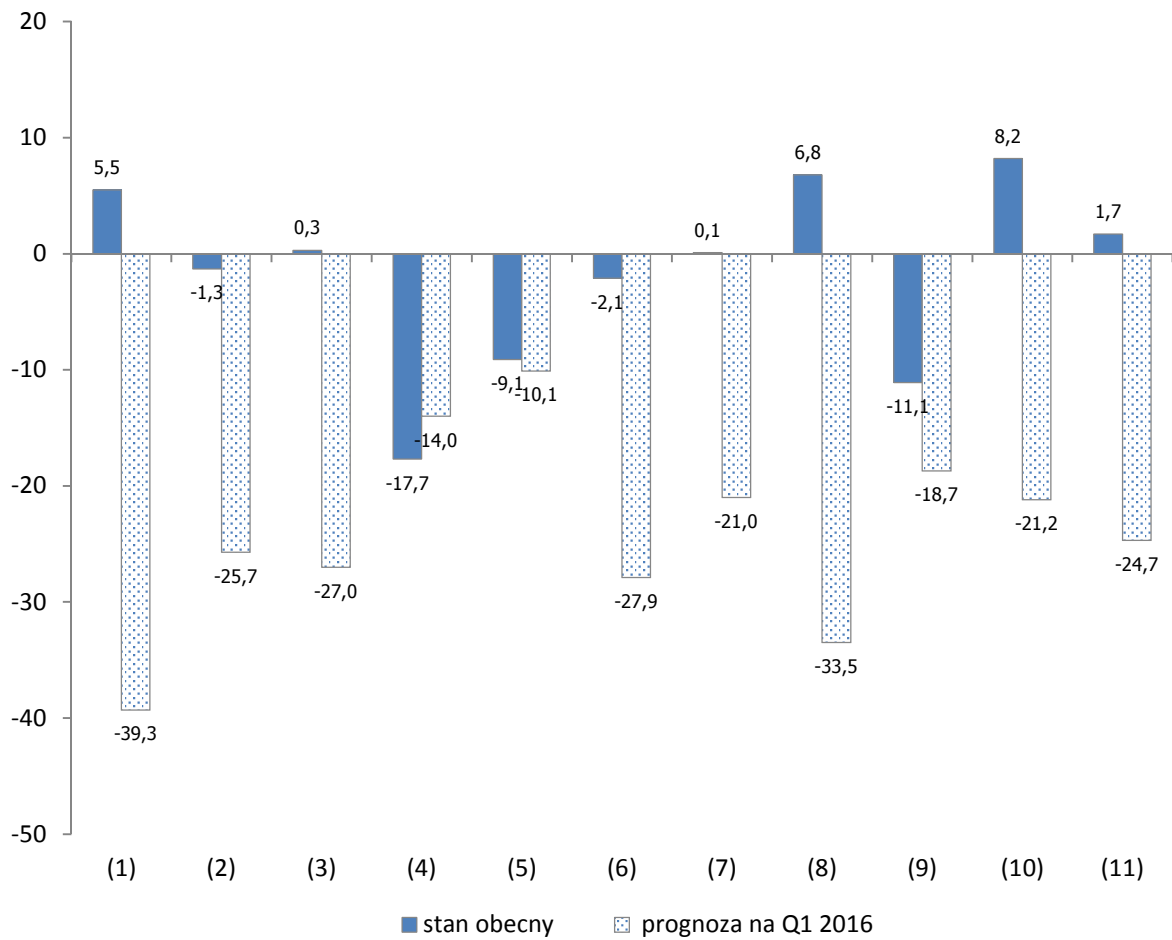
1. Ogółem
2. Sektor prywatny
3. Sektor publiczny
4. Powstałe przed lub w 1989 r.
5. Powstałe w lub po 1990 r.
6. Sektor prywatny – powstałe przed lub w 1989 r.
7. Sektor prywatny – powstałe w lub po 1990 r.
8. Sektor publiczny – powstałe przed lub w 1989 r.
9. Sektor publiczny – powstałe w lub po 1990 r.
10. Sektor prywatny – zakłady krajowych osób fizycznych
11. Sektor prywatny – pozostałe zakłady krajowe
12. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa państwowe
13. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa komunalne
14. PKD 41. Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
15. PKD 42. Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
16. PKD 43. Roboty budowlane specjalistyczne
17. Region północny
18. Region północno-wschodni
19. Region środkowo-zachodni
20. Region stołeczny
21. Region środkowy
22. Region południowo-zachodni
23. Region środkowo-wschodni
24. Region południowy
25. Region południowo-wschodni
26. Zatrudnienie do 20 osób
27. Zatrudnienie 21–100 osób
28. Zatrudnienie powyżej 100 osób
29. Sektor prywatny – zatrudnienie do 10 osób
30. Sektor prywatny – zatrudnienie powyżej 10 osób
31. Sektor publiczny – zatrudnienie do 100 osób
32. Sektor publiczny – zatrudnienie powyżej 100 osób

Wskaźnik koniunktury wg regionów

1. Region północny	-10,2
2. Region północno-wschodni	-9,6
3. Region środkowo-zachodni	-7,0
4. Region stołeczny	-19,4
5. Region środkowy	-20,5
6. Region południowo-zachodni	-13,6
7. Region środkowo-wschodni	-17,5
8. Region południowy	-10,4
9. Region południowo-wschodni	-17,1

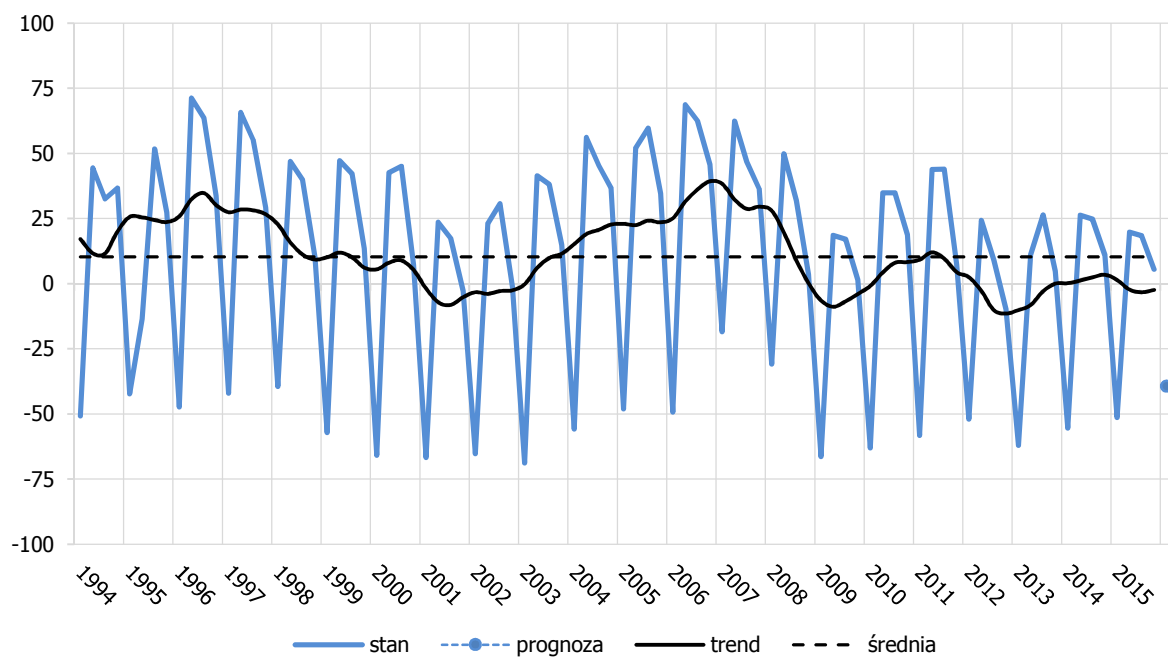
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

- (1) Produkcja
- (2) Zamówienia ogółem
- (3) Zamówienia krajowe
- (4) Zamówienia eksportowe
- (5) Ceny świadczonych usług
- (6) Zatrudnienie
- (7) Sytuacja finansowa
- (8) Wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (9) Nakłady inwestycyjne
- (10) Ogólna sytuacja gospodarcza
- (11) Sytuacja budownictwa

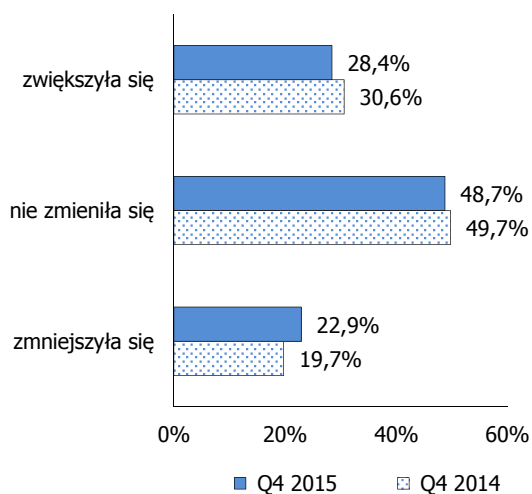
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1. Produkcja

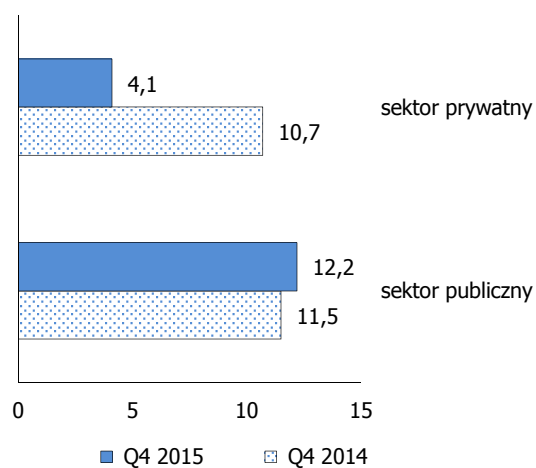

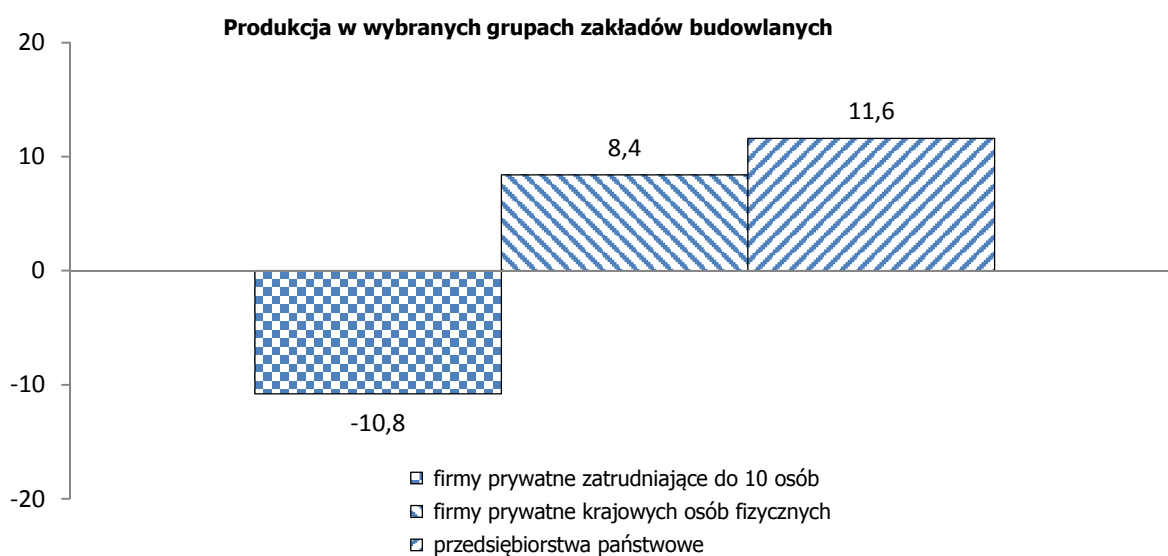
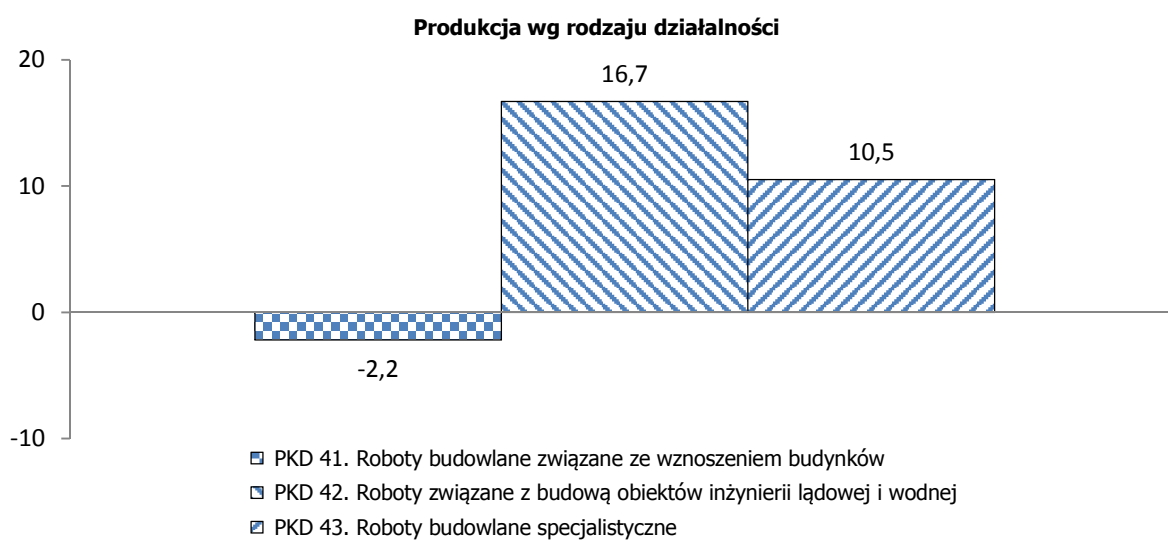
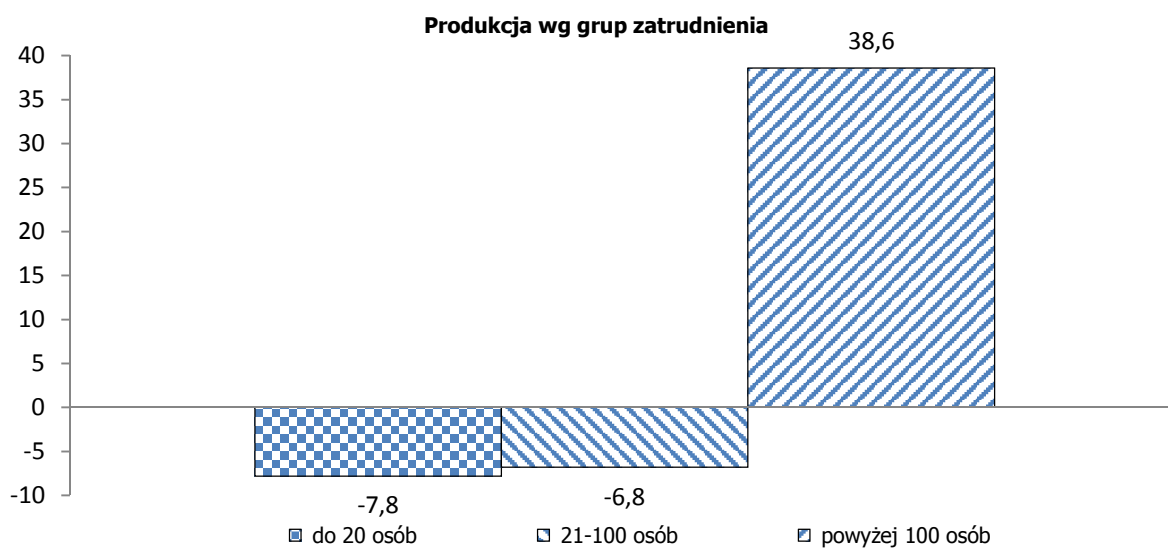
	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	10,9	-51,4	19,7	18,4	5,5	
prognoza						-39,3

Produkcja - składowe salda

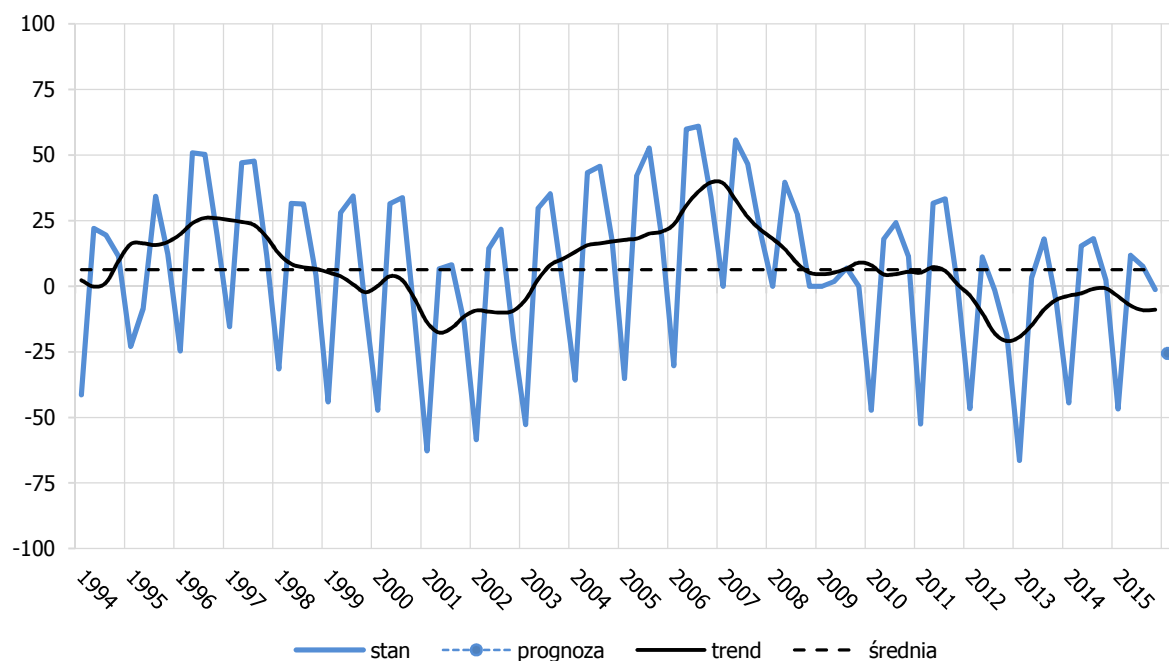

Produkcja - saldo wg sektorów własnościowych

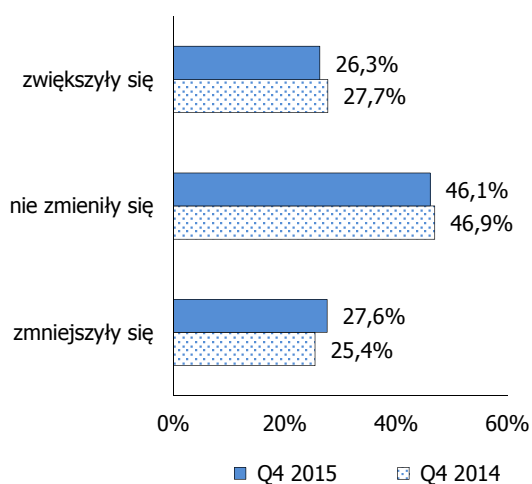

2. Zamówienia ogółem

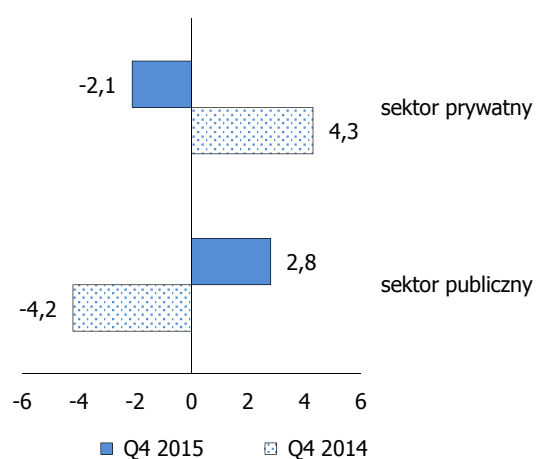

	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	2,3	-46,8	11,8	7,7	-1,3	
prognoza						-25,7

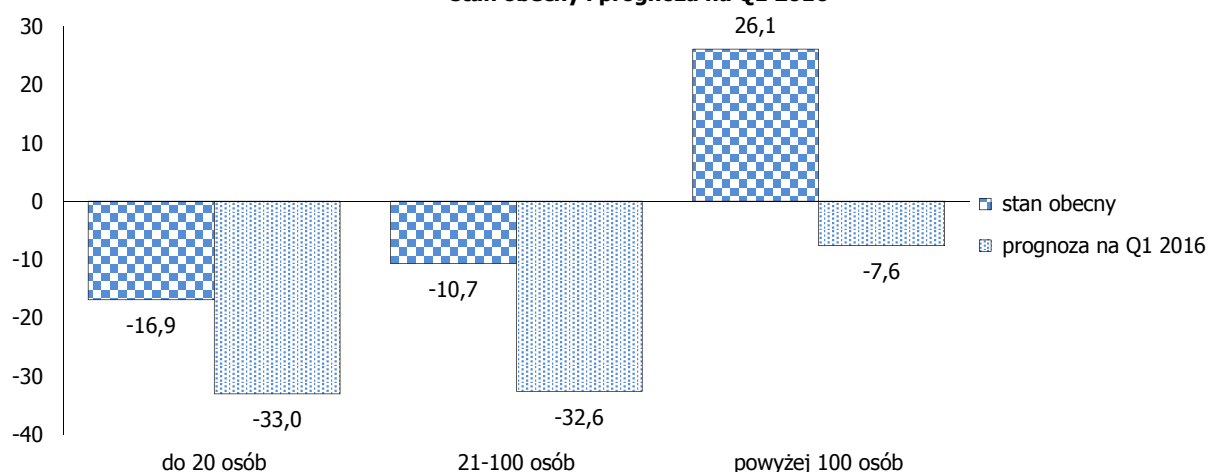
Zamówienia ogółem - składowe salda

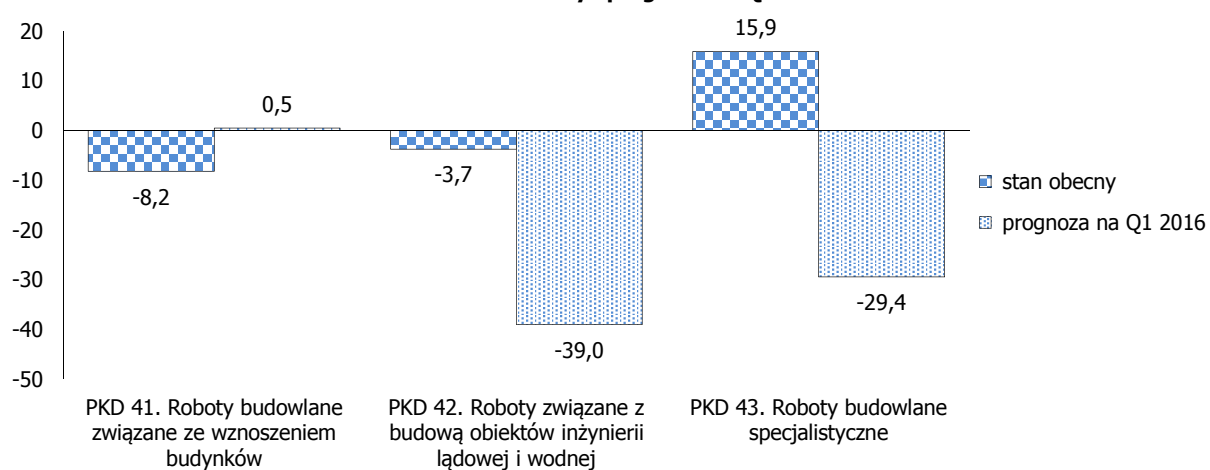
Zamówienia ogółem - saldo wg sektorów własnościowych

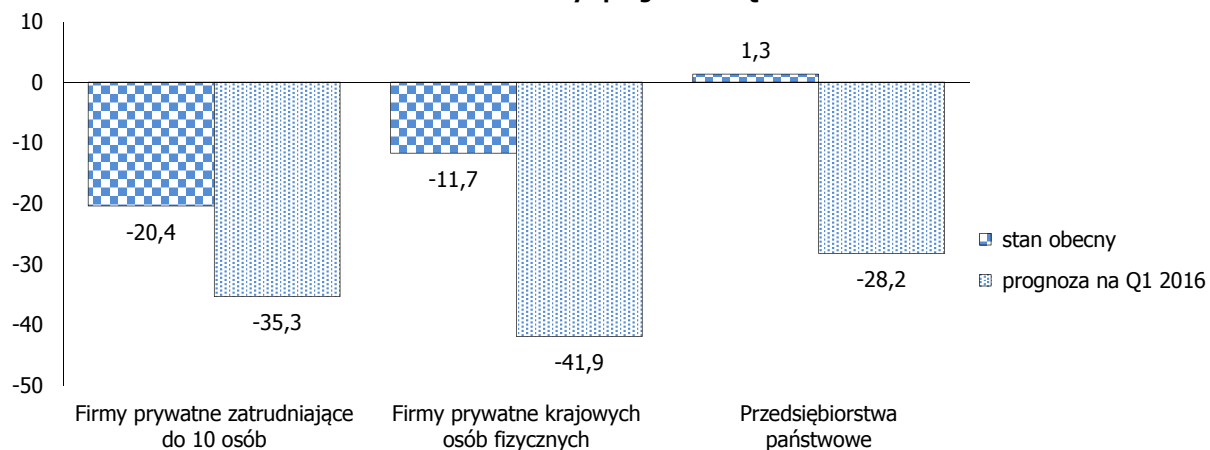
Zamówienia ogółem wg grup zatrudnienia - stan obecny i prognoza na Q1 2016

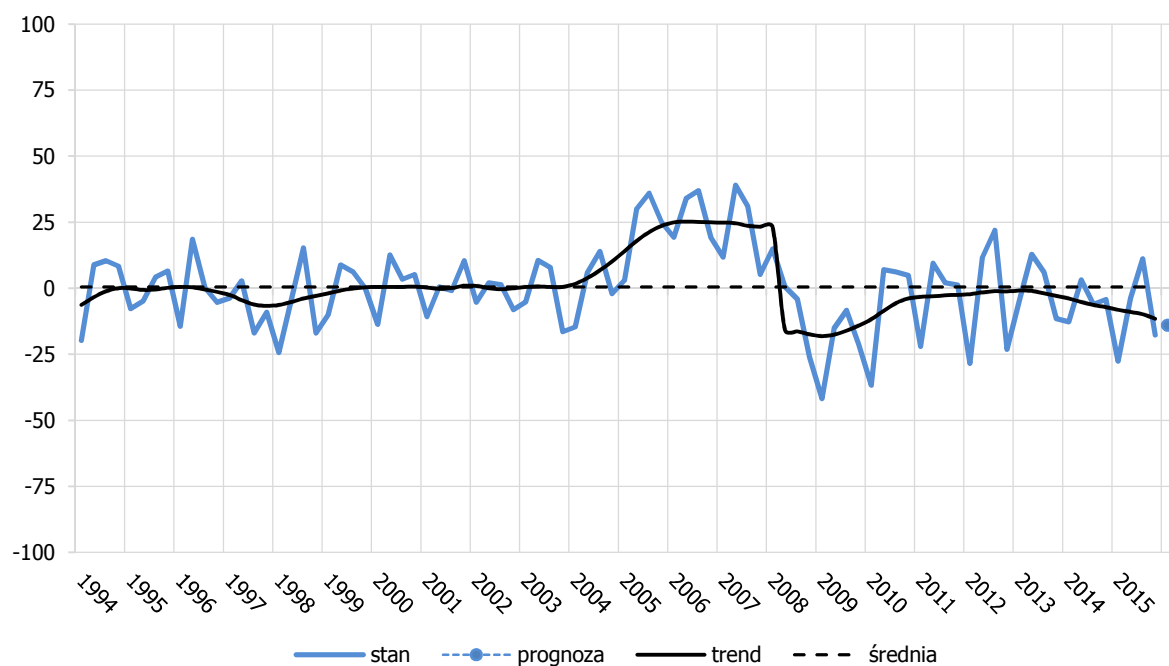
Zamówienia ogółem wg rodzaju działalności - stan obecny i prognoza na Q1 2016

Zamówienia ogółem w wybranych grupach zakładów budowlanych - stan obecny i prognoza na Q1 2016

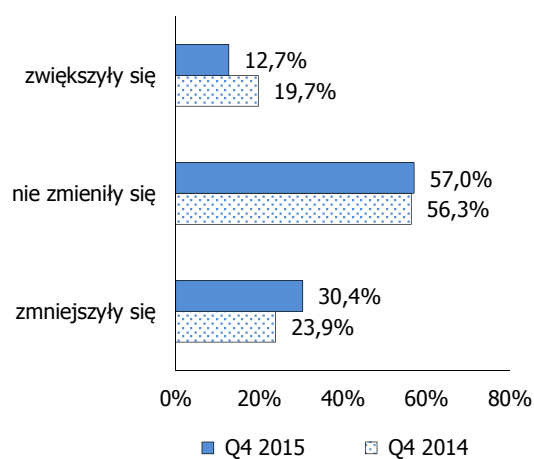

3. Zamówienia eksportowe

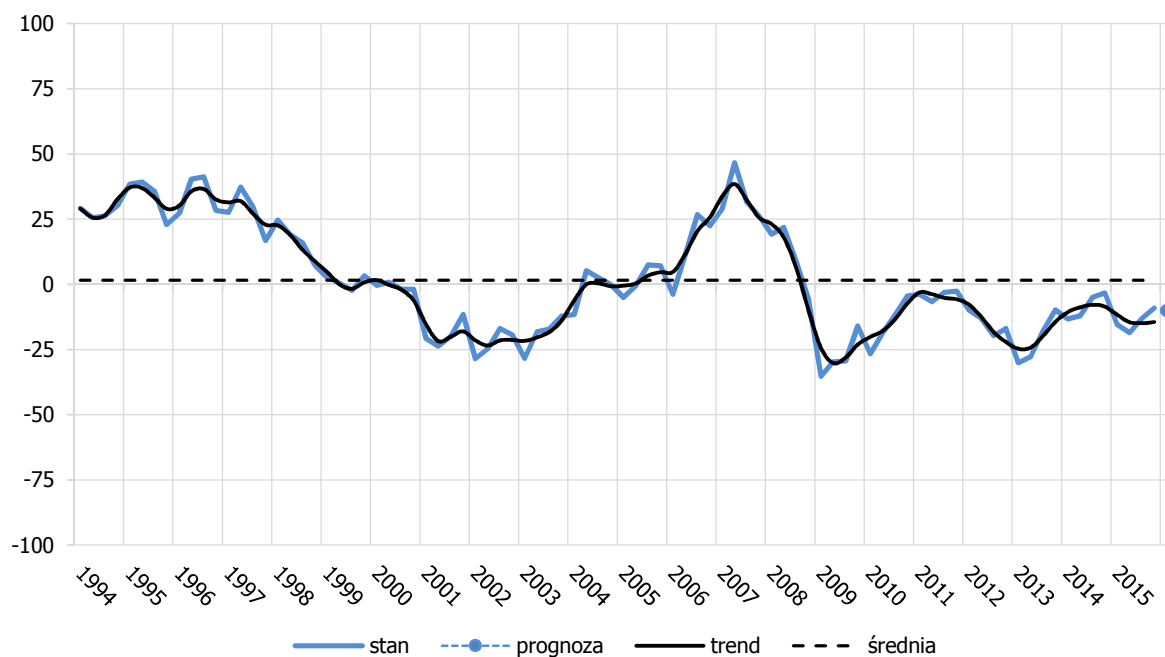

	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	-4,2	-27,6	-3,7	11,2	-17,7	
prognoza						-14,0

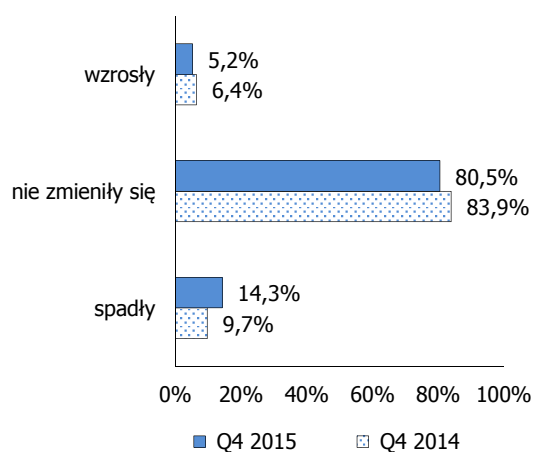
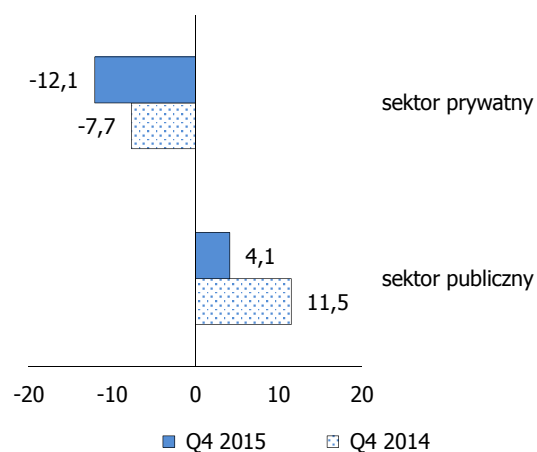
Zamówienia eksportowe - składowe salda

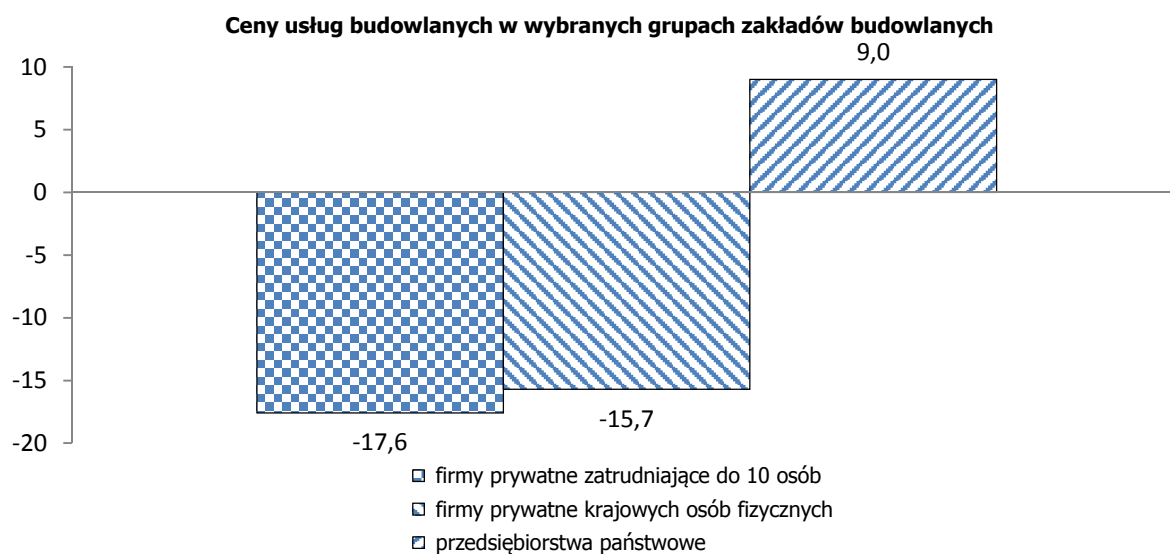
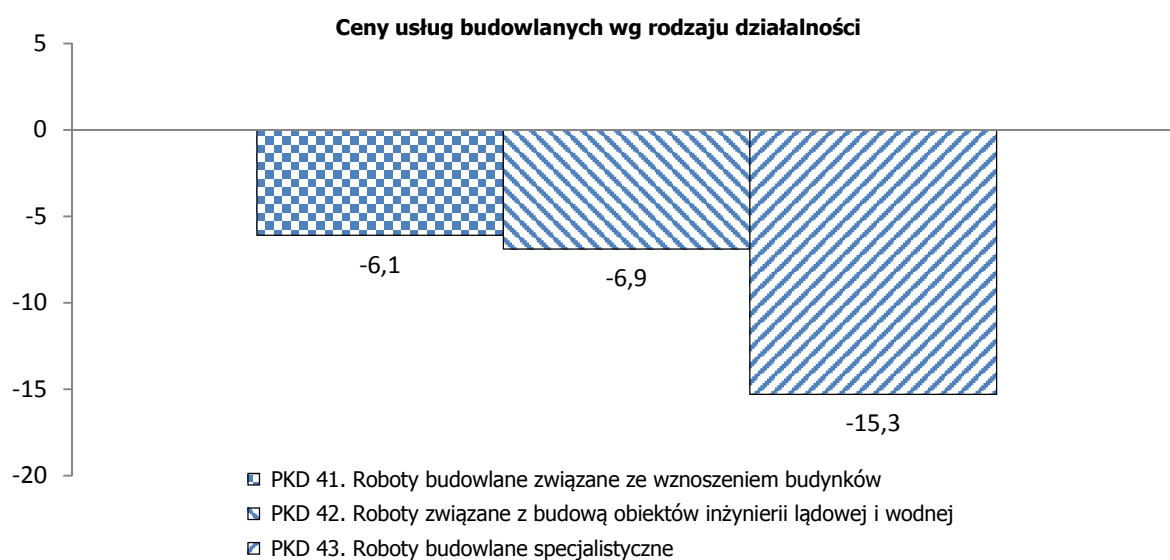
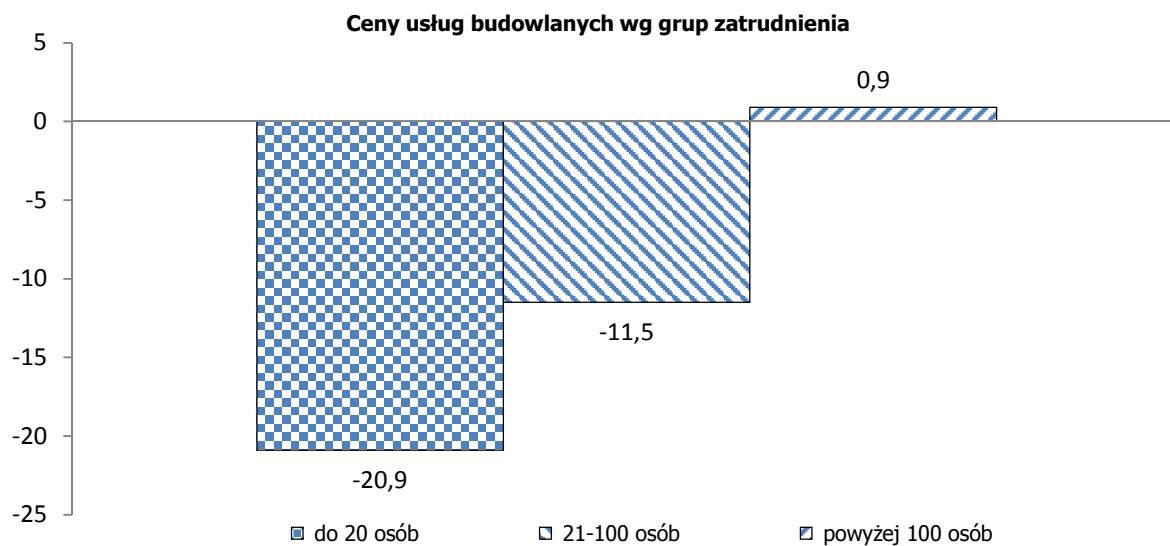

4. Ceny

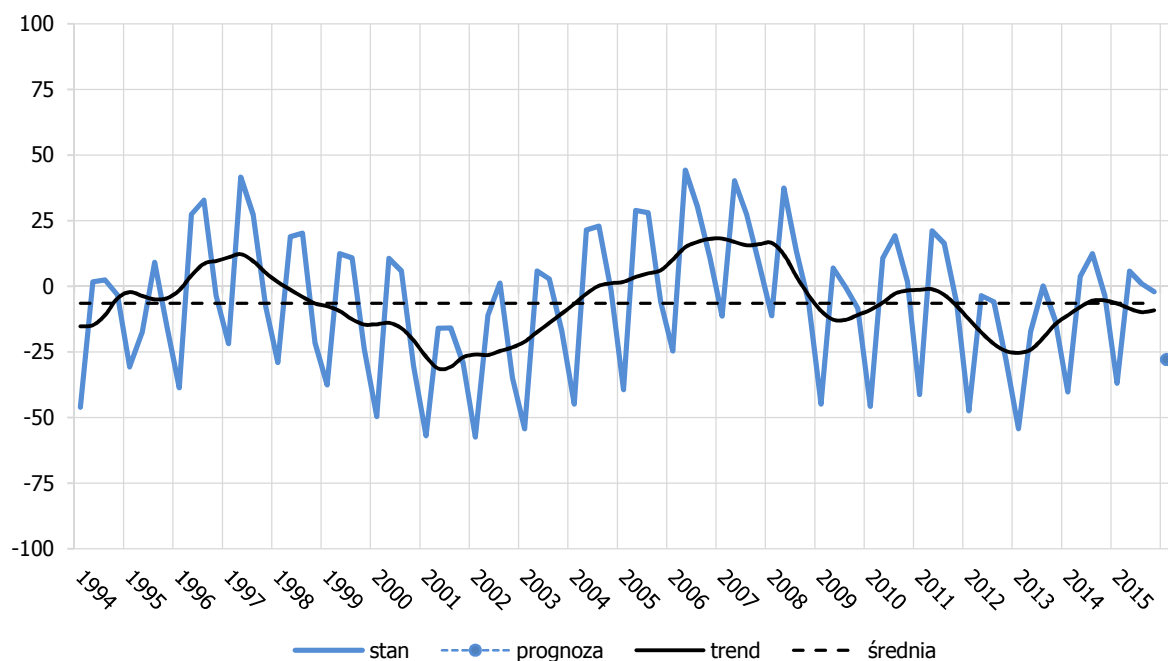

	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	-3,3	-15,3	-18,5	-13,1	-9,1	
prognoza						-10,1

Ceny usług budowlanych -
składowe saldaCeny usług budowlanych - saldo wg
sektorów własnościowych

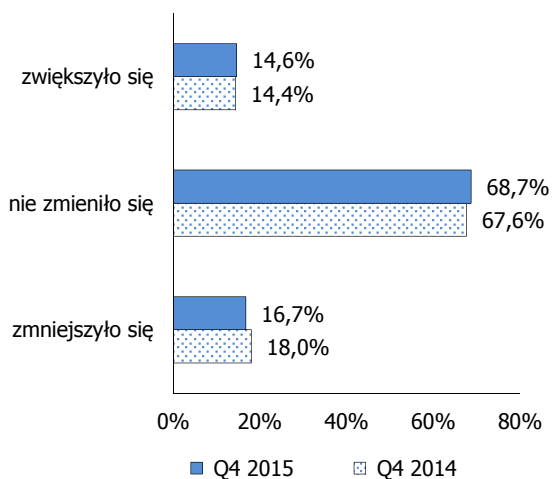

5. Zatrudnienie

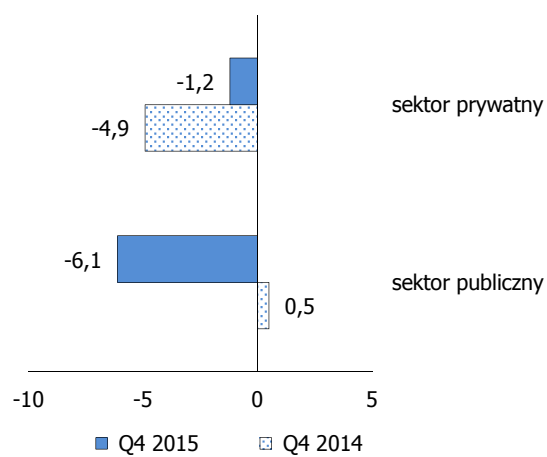

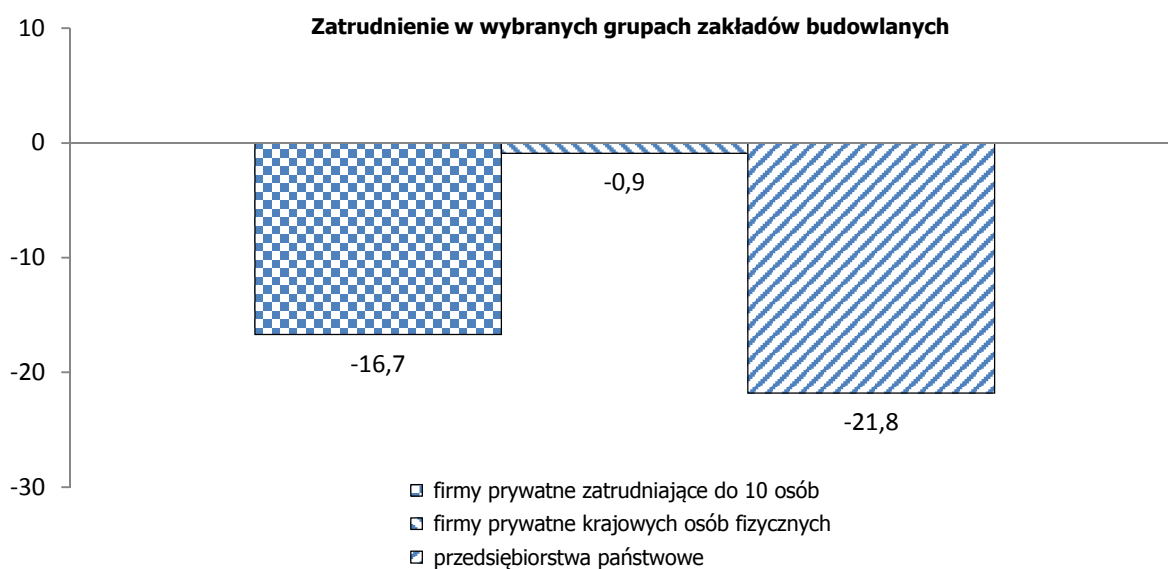
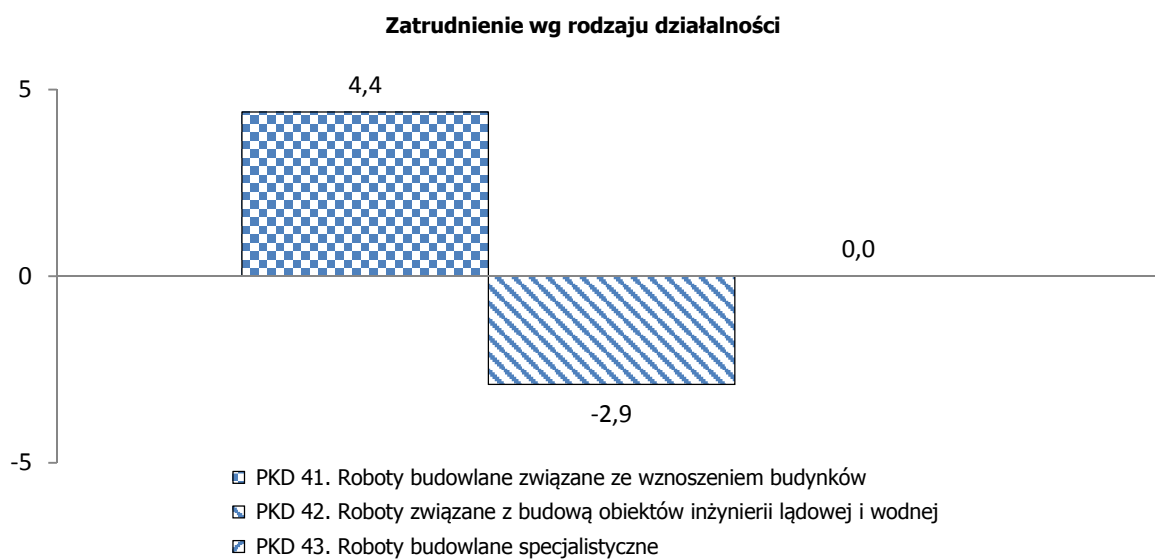
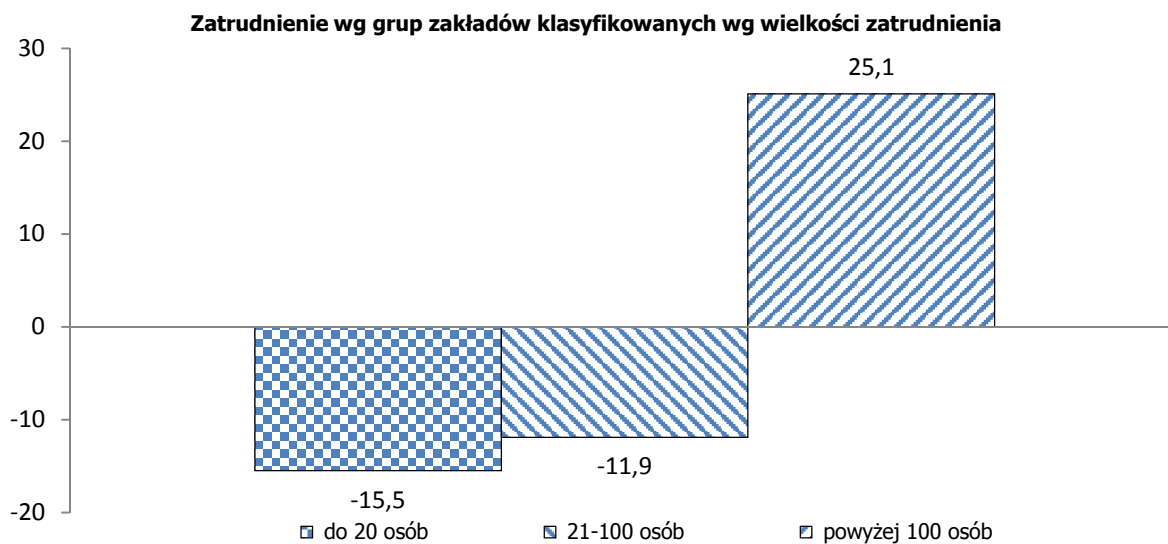
	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	-3,6	-36,9	5,7	1,0	-2,1	
prognoza						-27,9

Zatrudnienie - składowe salda

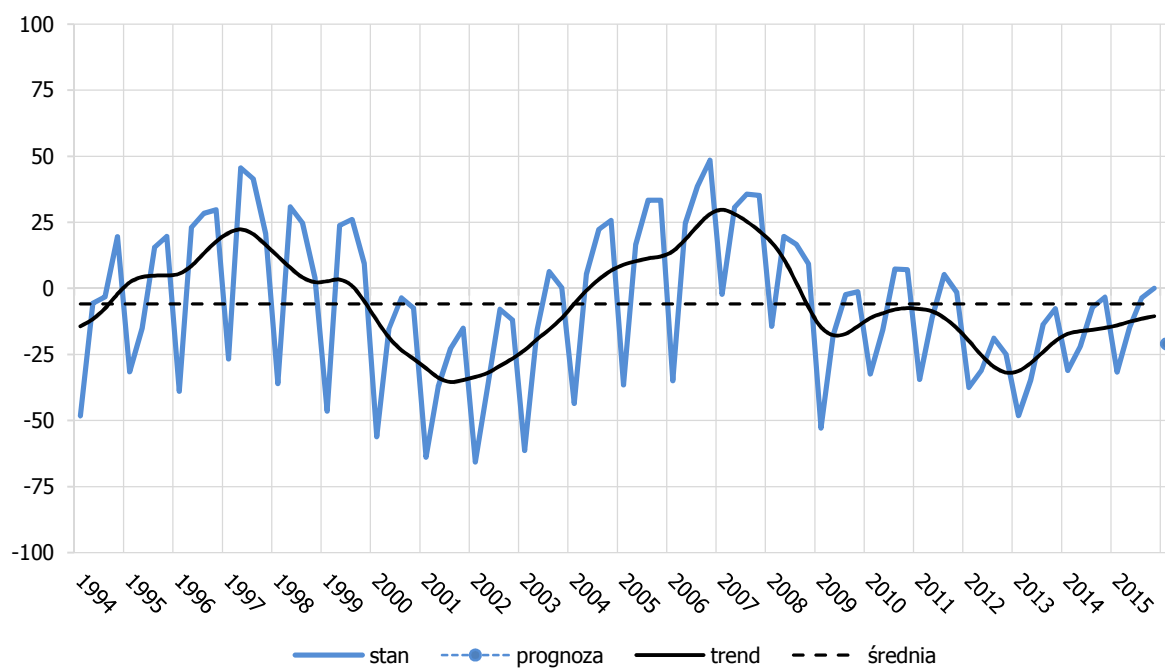

Zatrudnienie - saldo wg sektorów własnościowych

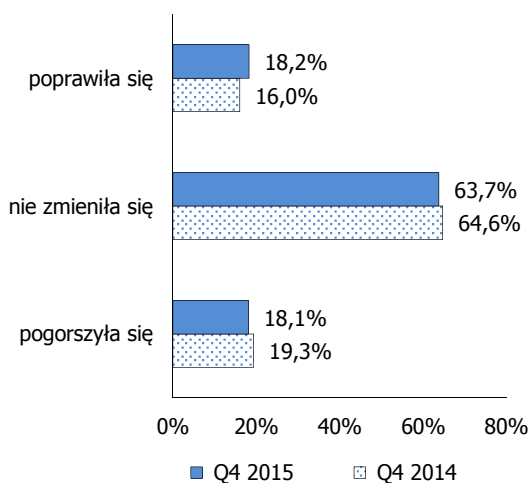

6. Sytuacja finansowa

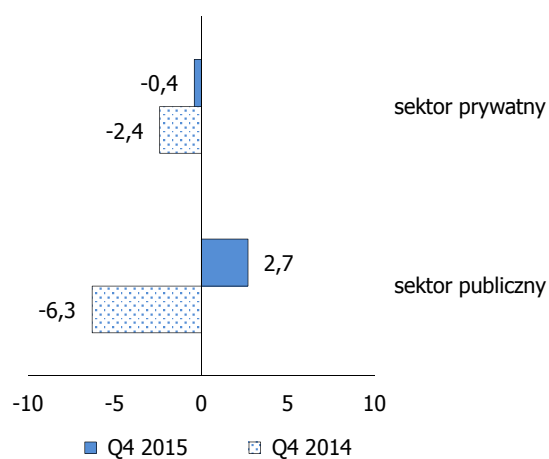

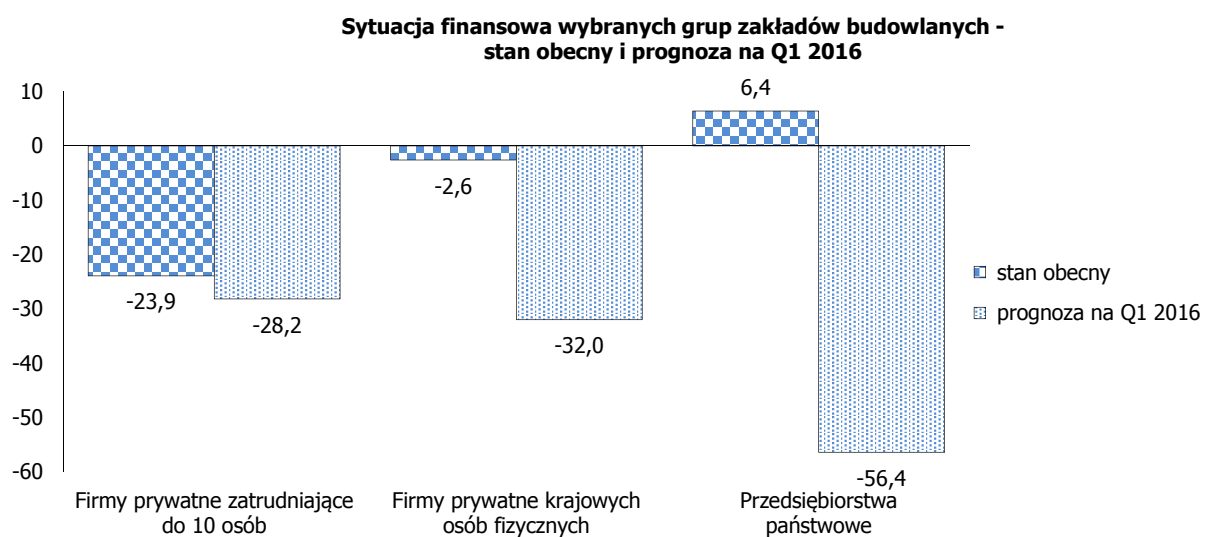
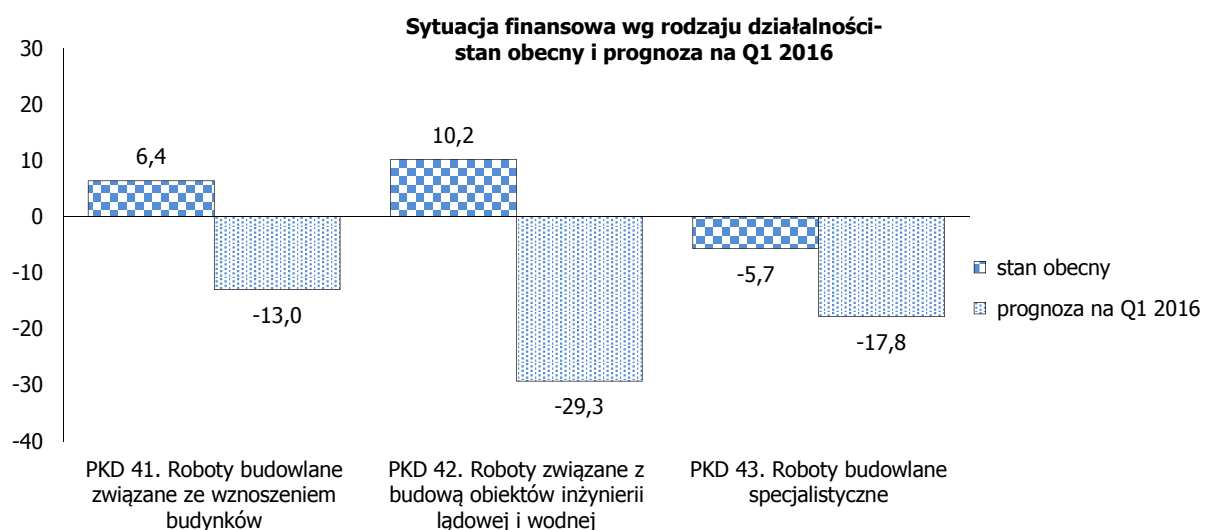
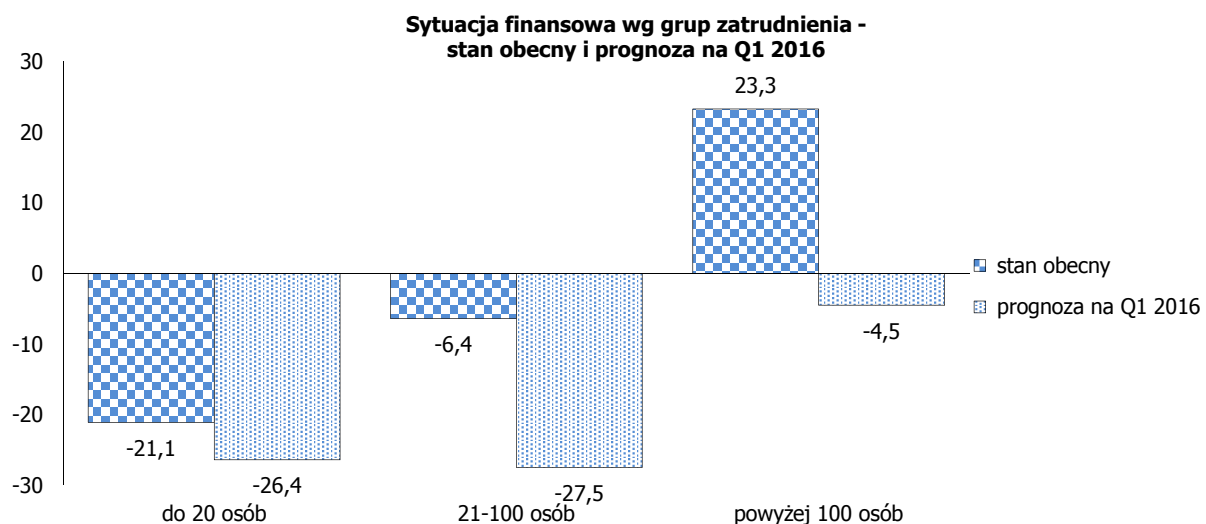
	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	-3,3	-31,7	-14,8	-3,6	0,1	
prognoza						-21,0

Sytuacja finansowa - składowe salda

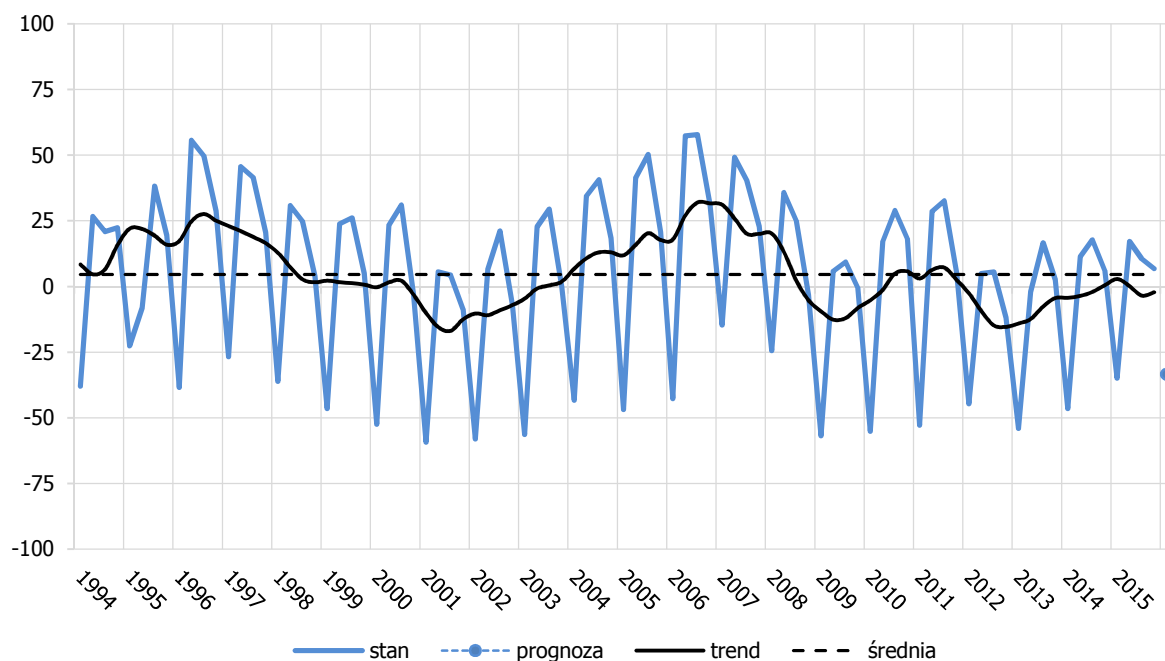

Sytuacja finansowa - saldo wg sektorów własnościowych

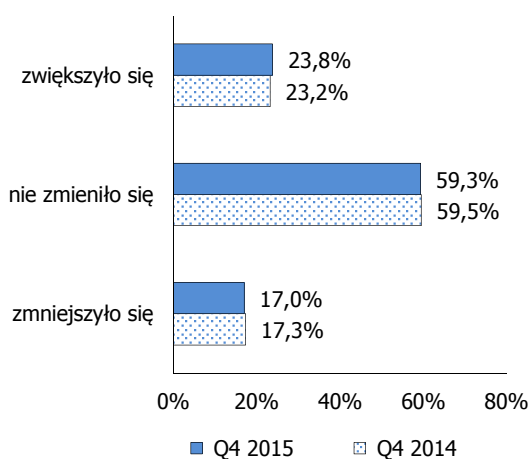

7. Wykorzystanie mocy produkcyjnych

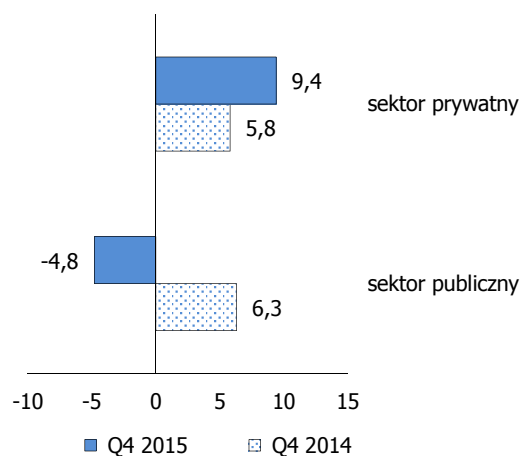

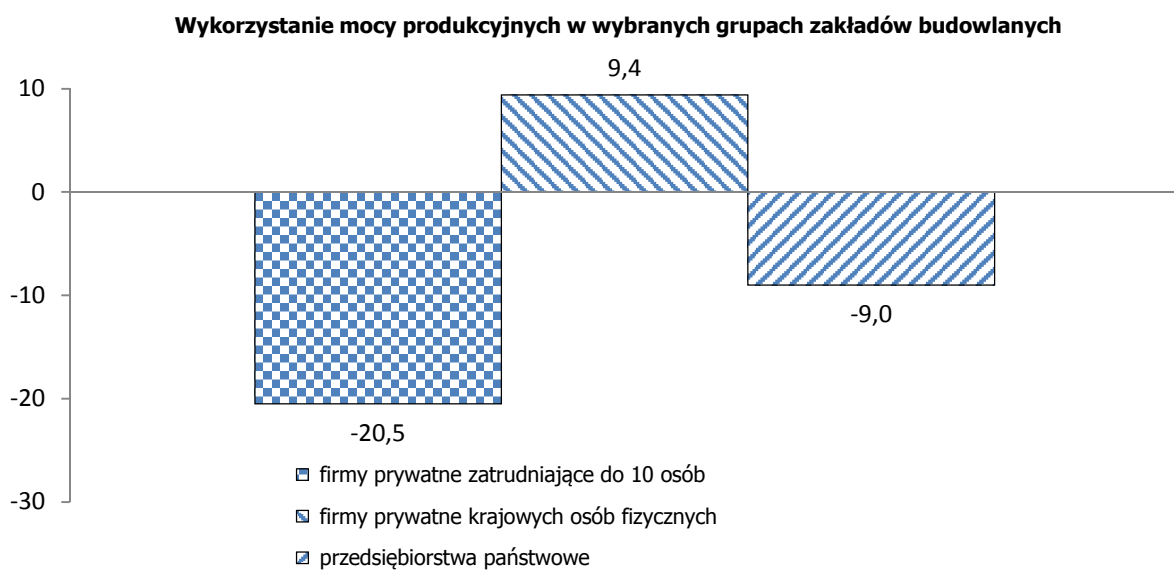
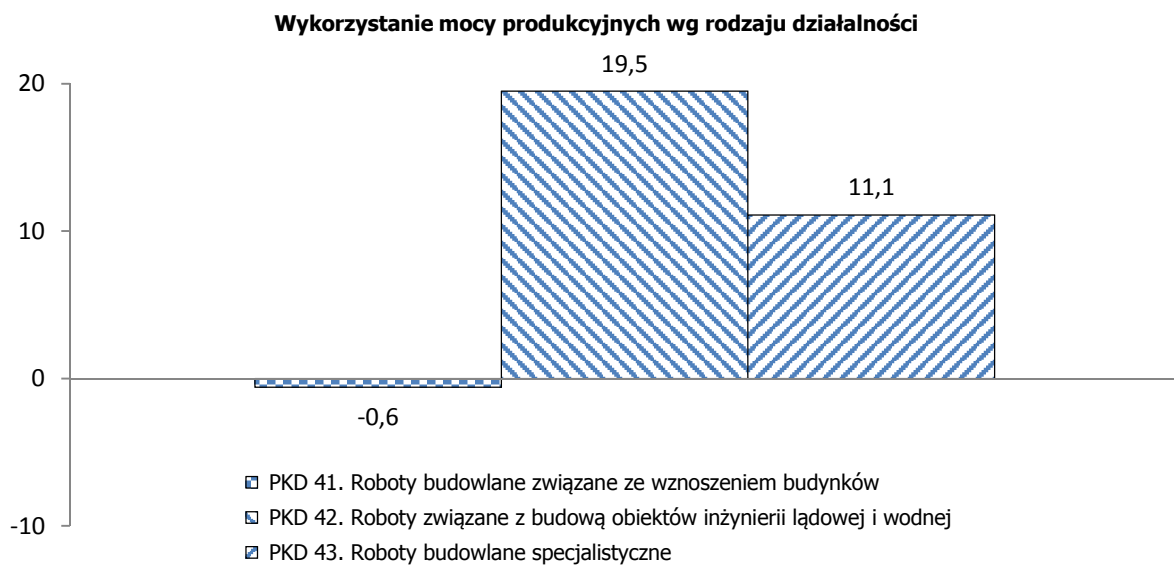
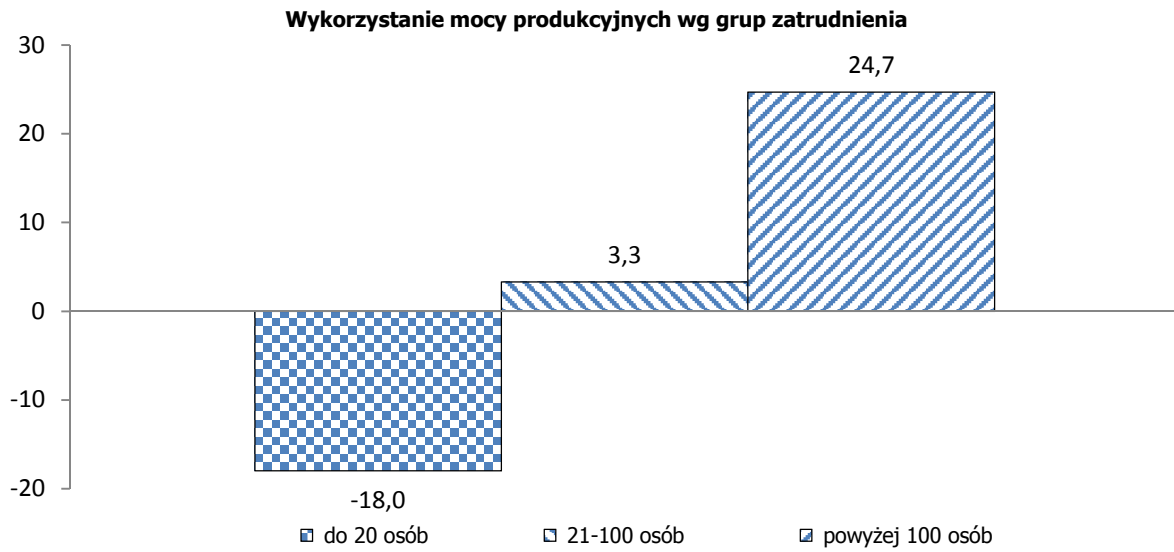
	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	5,9	-34,9	17,1	10,5	6,8	
prognoza						-33,5

Wykorzystanie mocy produkcyjnych - składowe salda

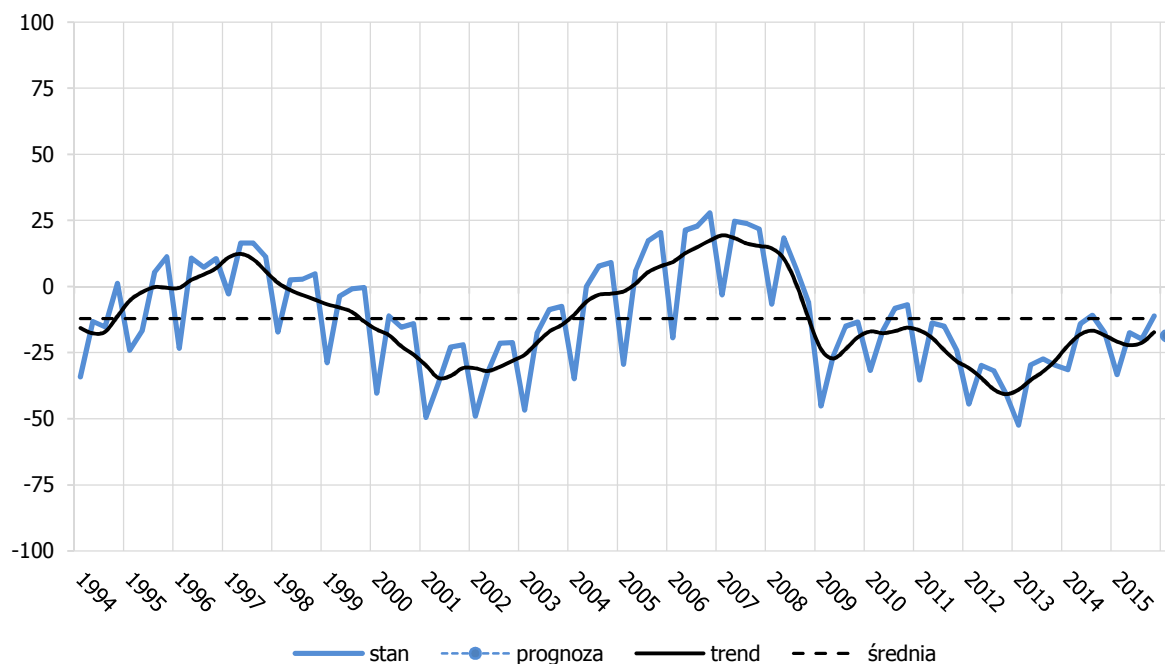

Wykorzystanie mocy produkcyjnych - saldo wg sektorów własnościowych

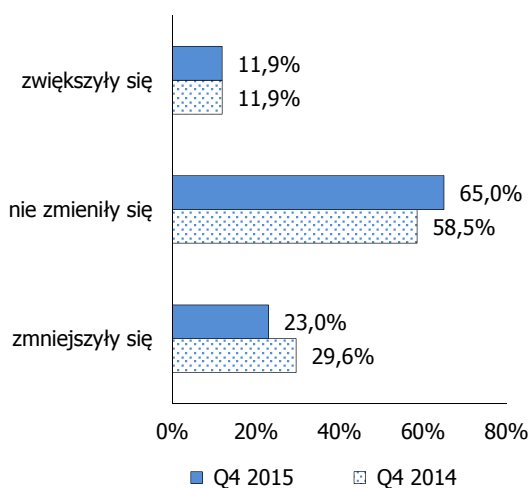

8. Nakłady inwestycyjne

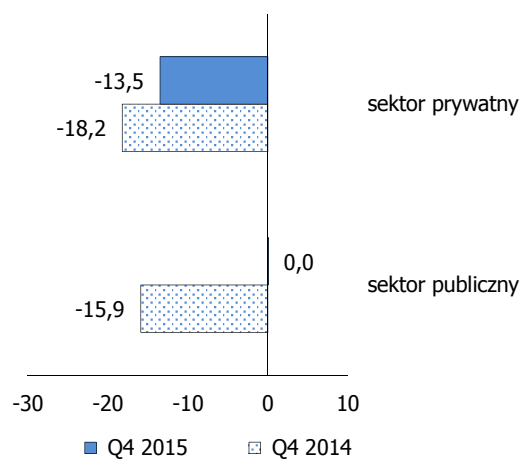

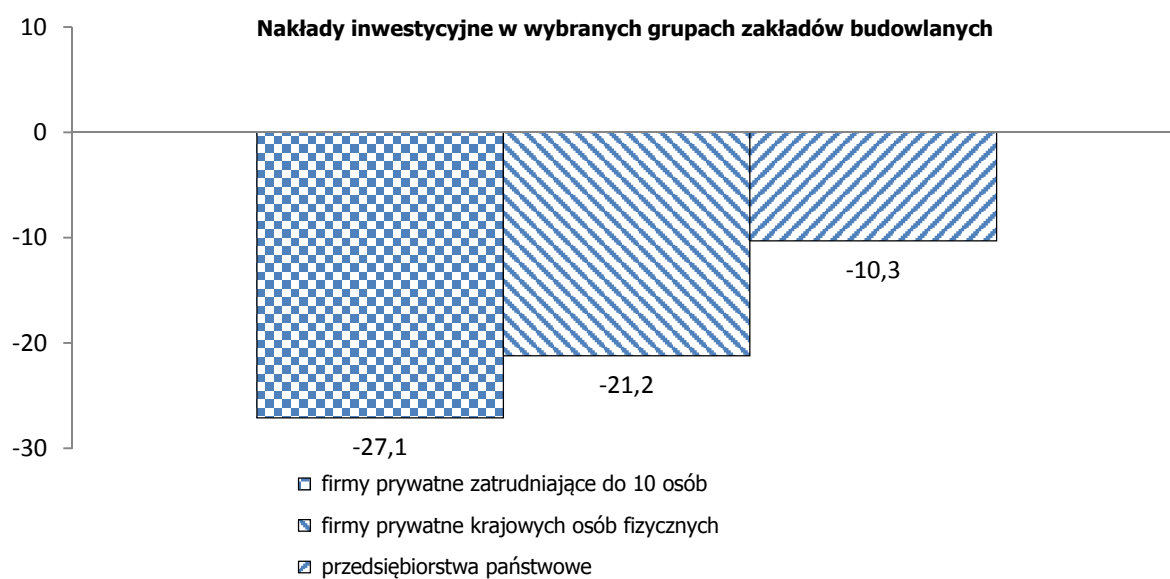
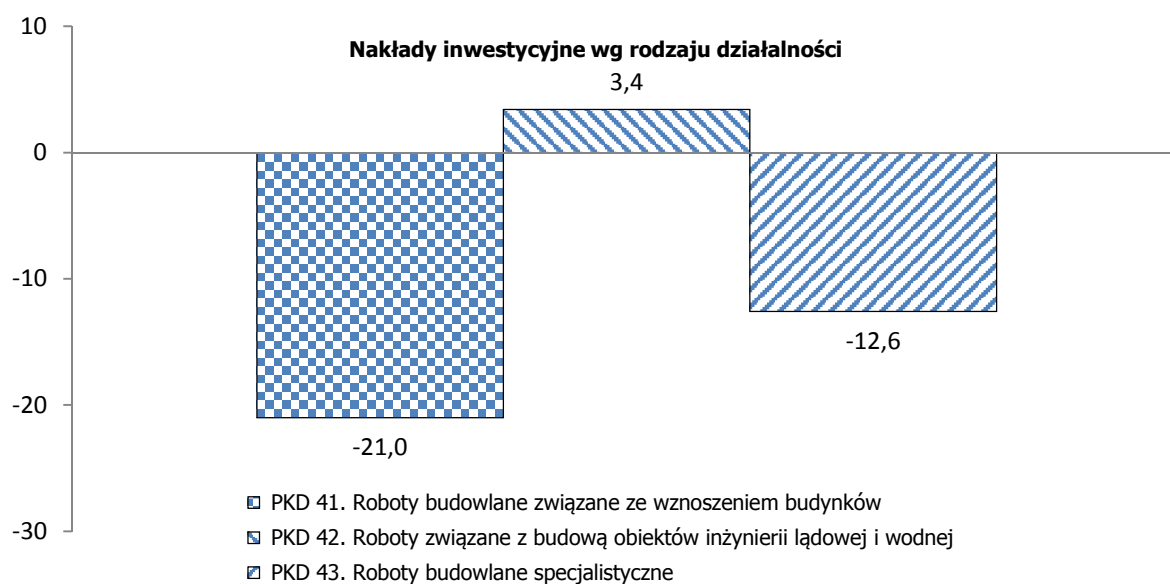
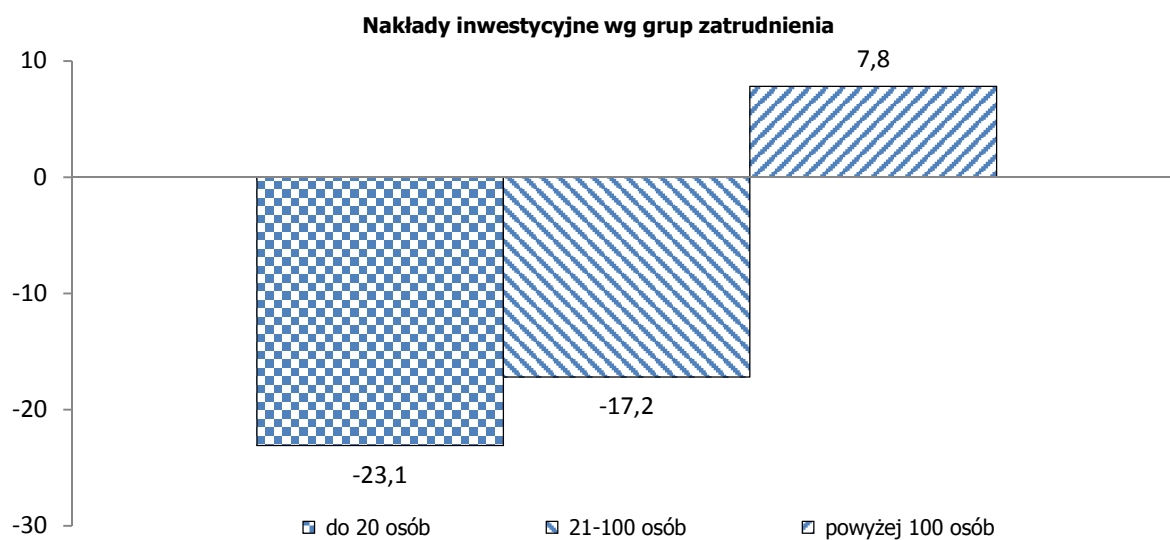
	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	-17,7	-33,3	-17,5	-19,9	-11,1	
prognoza						-18,7

Nakłady inwestycyjne - składowe salda

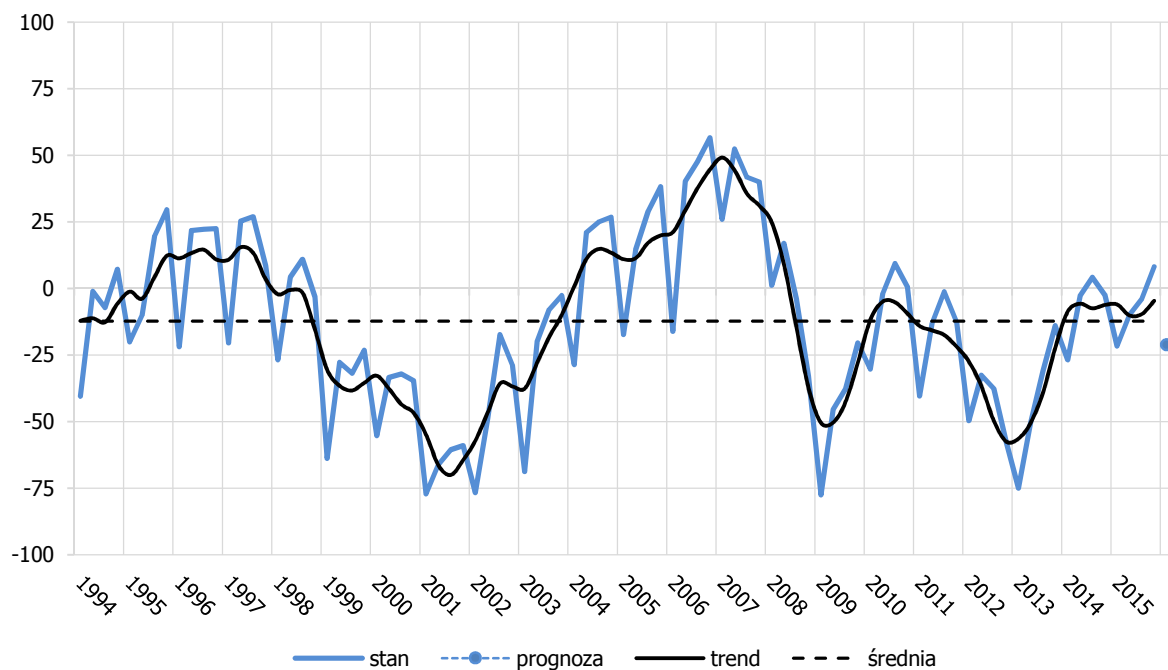

Nakłady inwestycyjne - saldo wg sektorów własnościowych

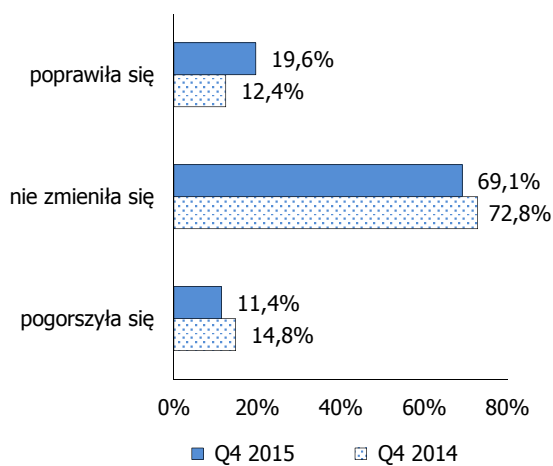

9. Ogólna sytuacja gospodarcza

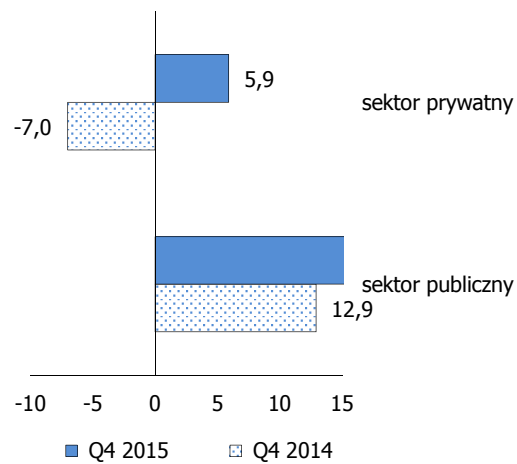

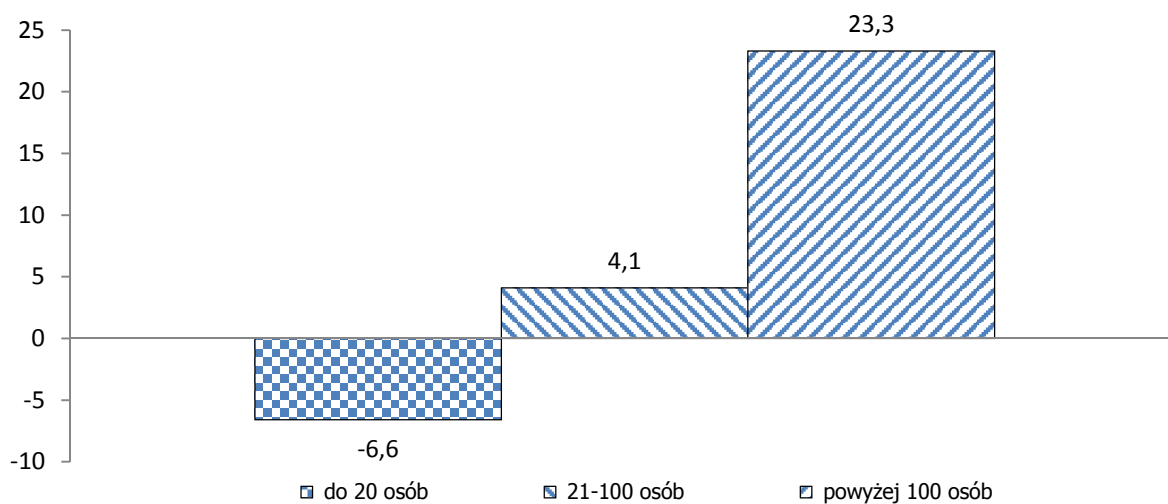
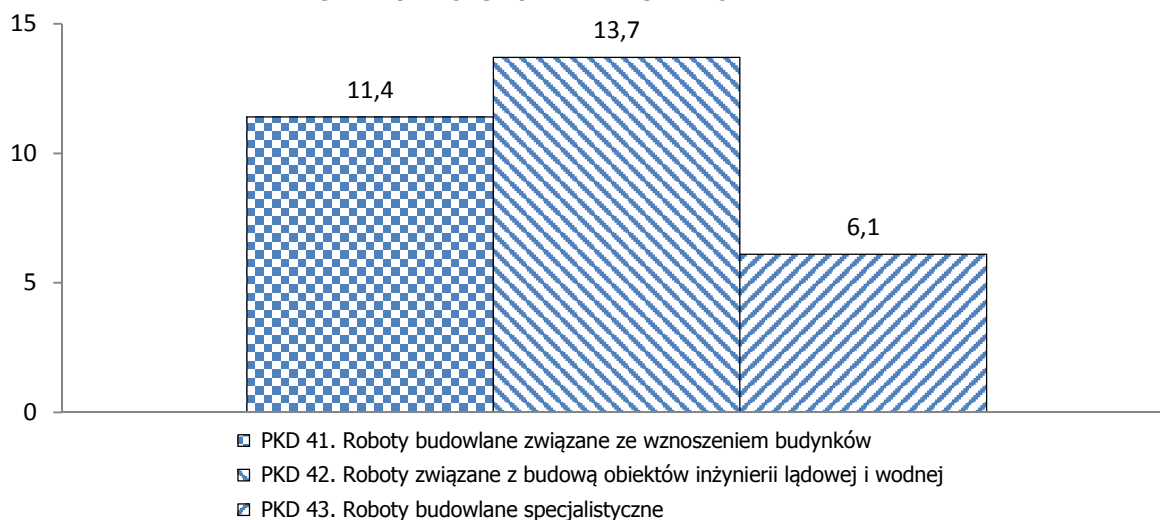
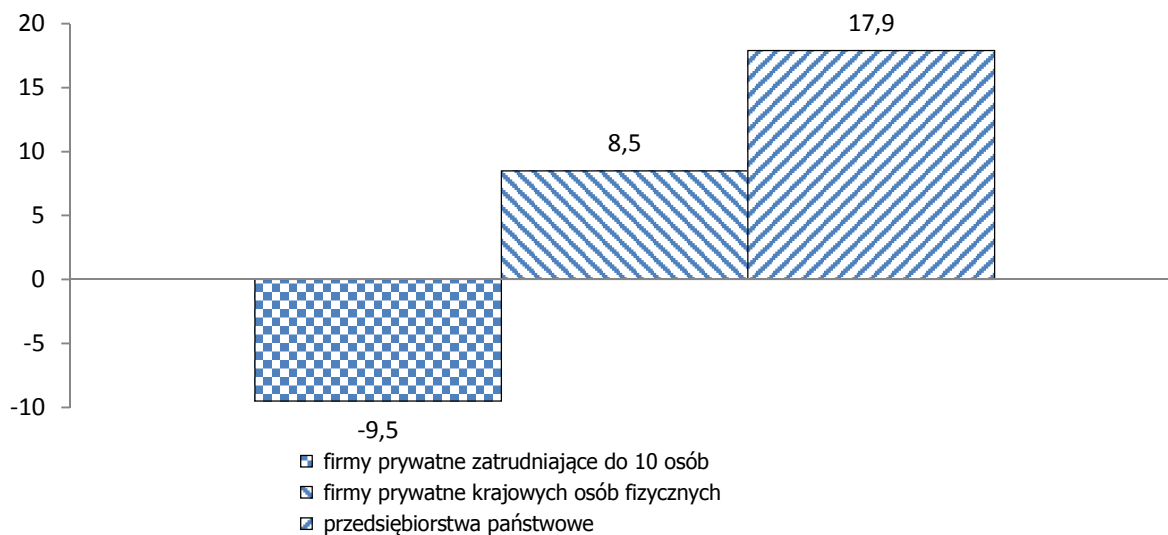
	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	-2,4	-21,6	-9,9	-4,0	8,2	-21,2
prognoza						-21,2

Ogólna sytuacja gospodarcza - składowe salda

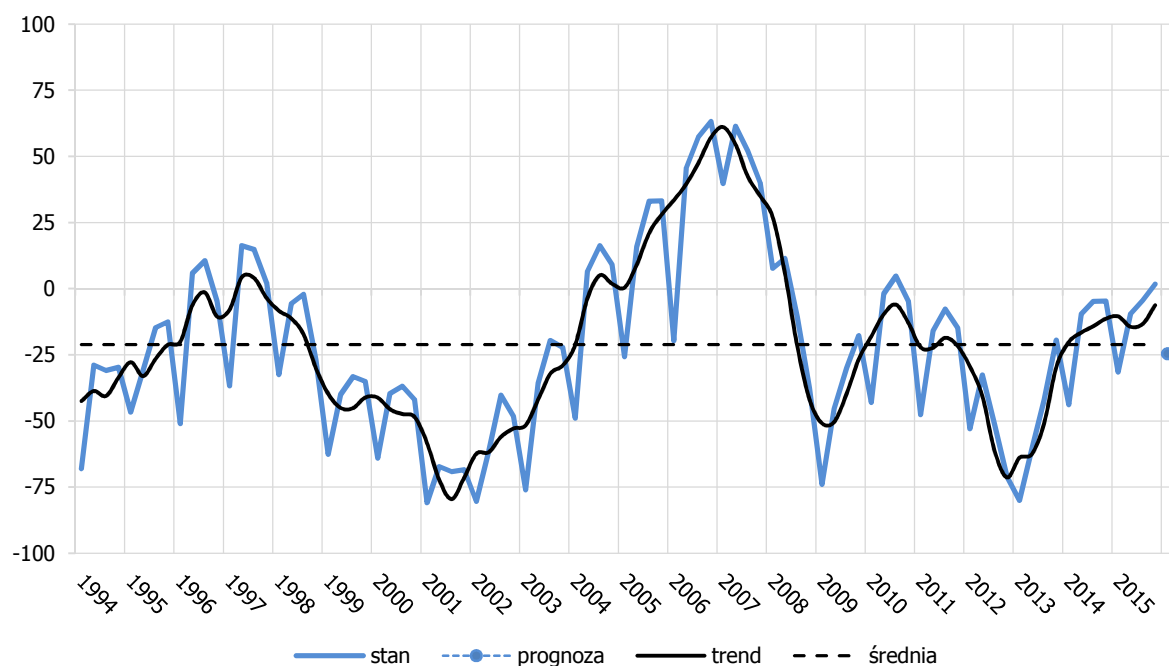

Ogólna sytuacja gospodarcza - saldo wg sektorów własnościowych

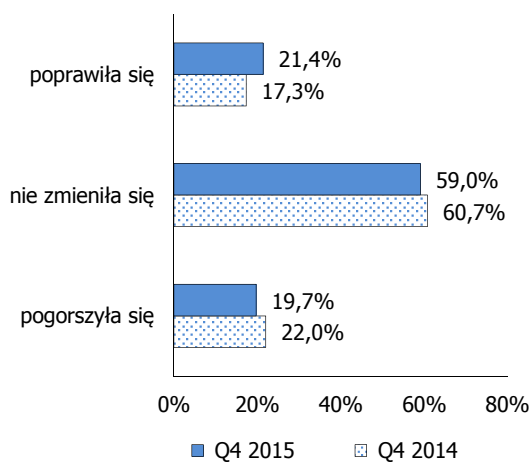
Ogólna sytuacja gospodarcza wg grup zatrudnienia**Ogólna sytuacja gospodarcza wg rodzaju działalności****Ogólna sytuacja gospodarcza w wybranych grupach zakładów budowlanych**

10. Sytuacja budownictwa

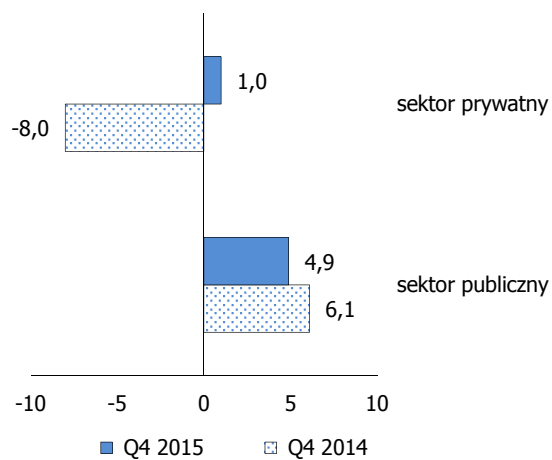

	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	-4,7	-31,5	-9,5	-4,5	1,7	
prognoza						-24,7

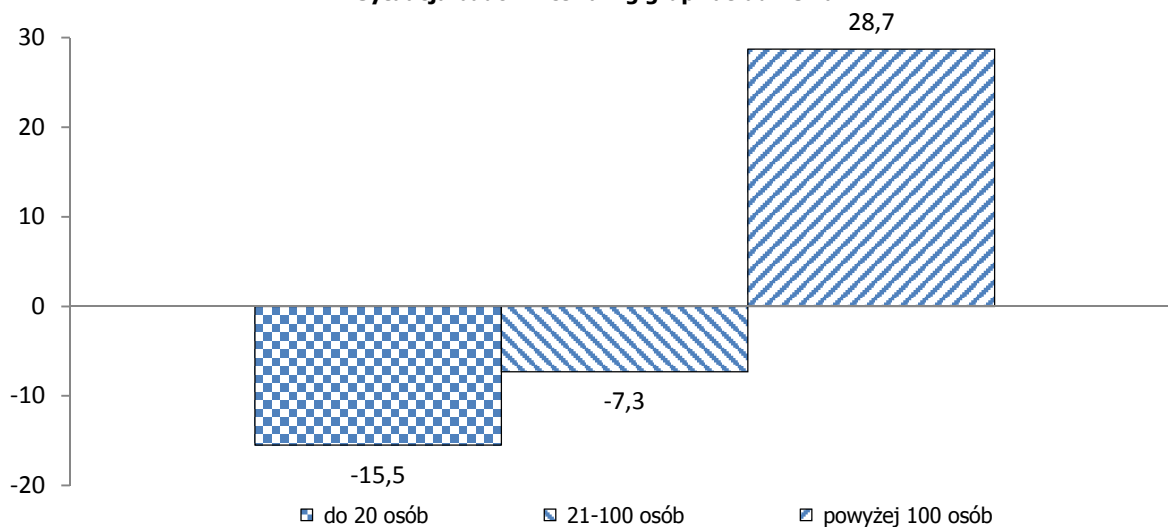
Sytuacja budownictwa -
składowe salda

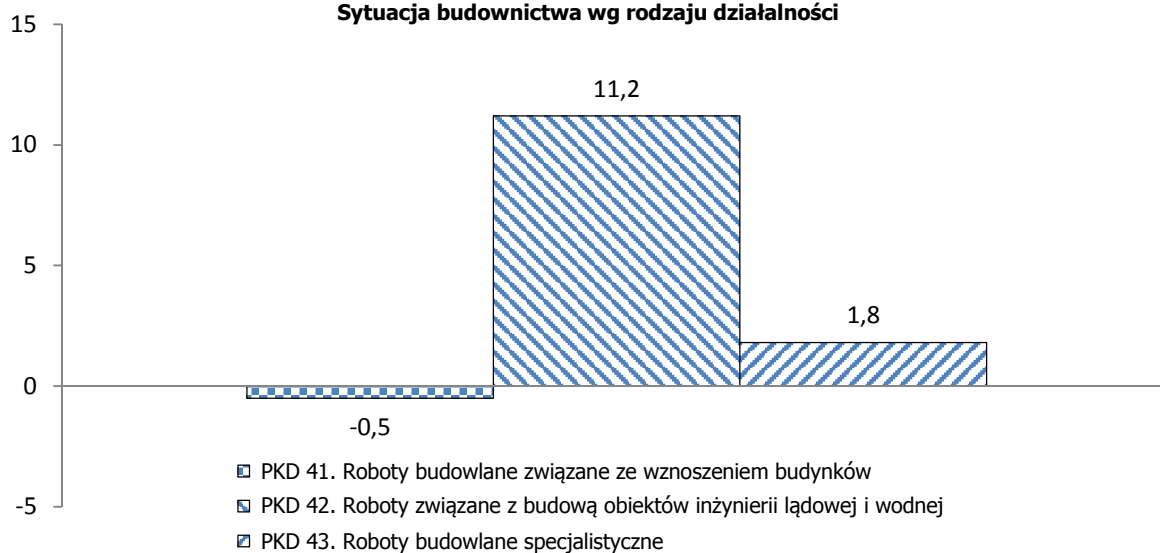
Sytuacja budownictwa -
saldo wg sektorów własnościowych

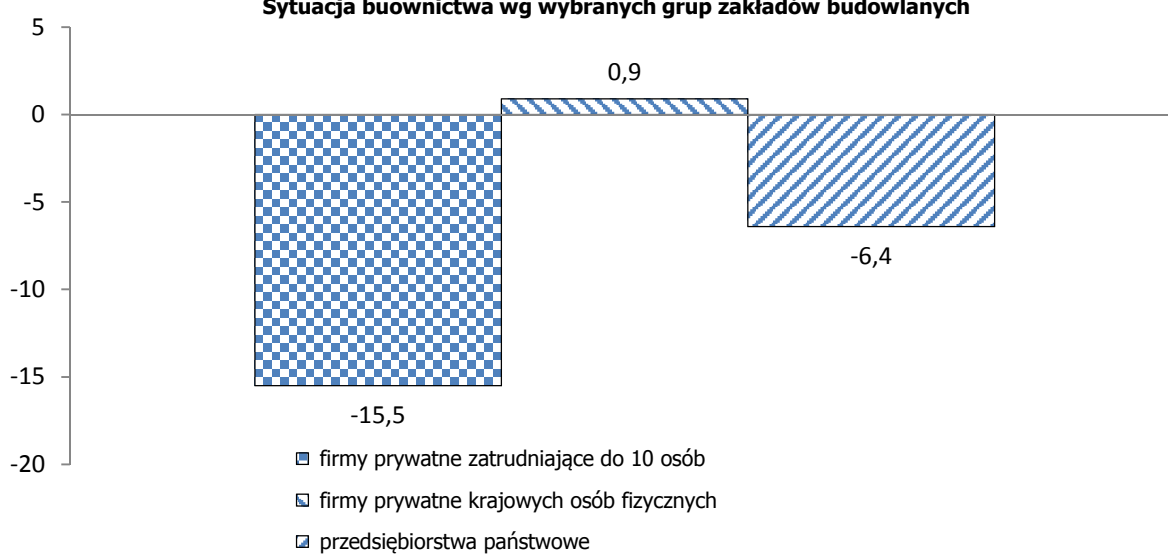
Sytuacja budownictwa wg grup zatrudnienia

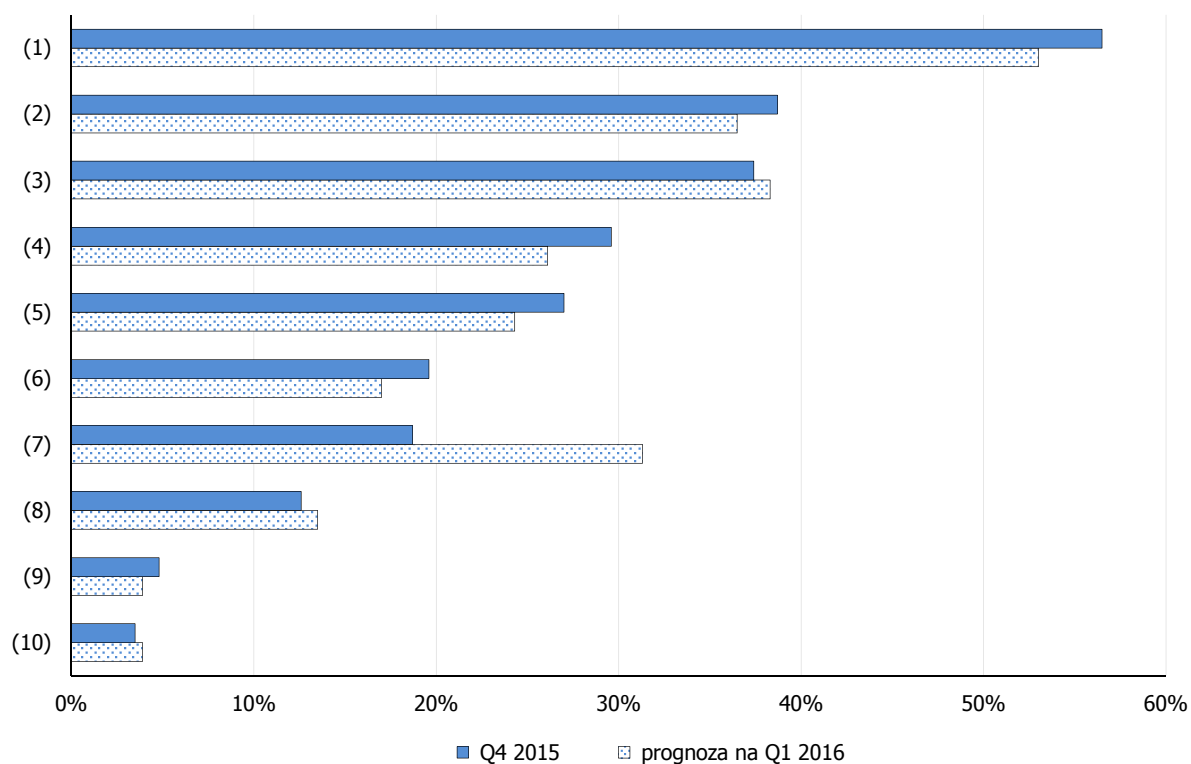
Sytuacja budownictwa wg rodzaju działalności

Sytuacja buownictwa wg wybranych grup zakładów budowlanych

11. Bariery aktywności gospodarczej

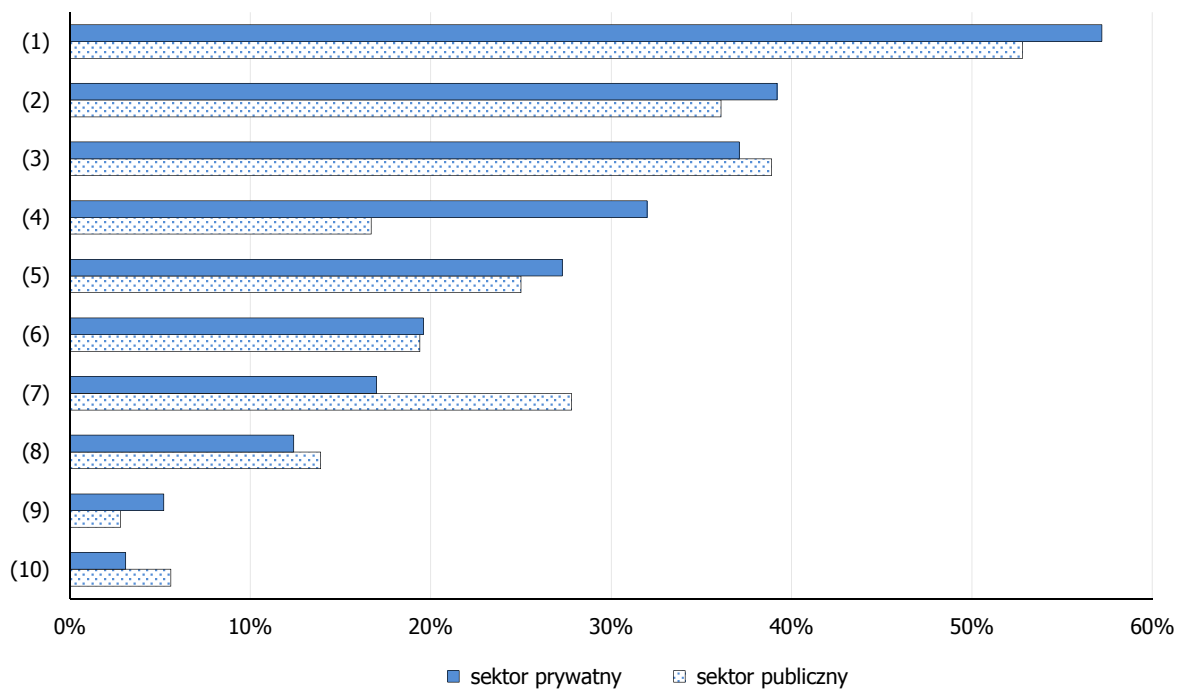

- (1) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) niedostateczny popyt
- (4) zatory płatnicze
- (5) niestabilność przepisów prawnych
- (6) ceny surowców i materiałów
- (7) niekorzystne warunki pogodowe
- (8) trudności w uzyskaniu kredytu
- (9) inne
- (10) nie ma barier

Q4 2015 w porównaniu z Q3 2015 (w punktach procentowych)

Bariery wg sektorów własnościowych

- (1) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) niedostateczny popyt
- (4) zatory płatnicze
- (5) niestabilność przepisów prawnych
- (6) ceny surowców i materiałów
- (7) niekorzystne warunki pogodowe
- (8) trudności w uzyskaniu kredytu
- (9) inne
- (10) nie ma barier

IV. SUMMARY

In the 4th quarter of 2015 the construction confidence indicator (CCI) decreased by 9,6 pts. It took a value of -13,8 and was 6,2 pts up from the 4th quarter 2014 figure. Relatively favorable evaluations of current situation in the construction industry resulted in reversal of the indicator trend and a trend value close to the average over the entire period of this study in 1994-2015.

Current seasonal decline in the production volume is significantly lower than in the 4th quarter of 2014. At present a trend function of the production volume of the construction industry is increasing.

In the portfolios of the construction companies there are less orders than in the previous quarter. However, current seasonal decline in orders is smaller than in the 4th quarter of 2014 and a value of the orders trend has increased in comparison with the previous quarter.

In the majority of groups of the construction companies under study the employment balances are still negative, but much higher than forecasted three months ago. So, seasonal decline in employment observed at present is smaller than expected.

For about two years the trend of evaluations of the construction companies' financial situation has been growing, but observed growth rate still is very low. In current quarter for the first time since about four years the financial balance in general is positive, though equal only to +0.1. The balance of private sector is equal to -0.4 and of public one +2.7.

In the majority of groups of the construction companies under study the balances of the production capacity utilization are positive figures, higher than in the 4th quarters of 2014 and 2013.

Current quarter is the fourth consecutive period of distinct improvement in evaluations of general economic situation. What's more, at present in the majority of groups of the construction companies under study the balances of evaluations are positive figures. Balance of evaluations of the economy is equal to +8,2 in general, +5,9 in private sector and +18,2 in public sector.

Just like for evaluation of the economy, also for evaluation of the situation in the construction industry current quarter is a next period of improvement, although considerable part of balances of the construction industry evaluations still is negative. However, level of evaluations is higher than average from all periods of this study, and in current period an increasing trend of evaluations is observed.

Strong competition is still a major barrier to the construction industry activity, now reported by 56.5% of the construction companies. The next barriers are: excessive tax burdens (38.7%), insufficient demand (37.4%), payment jams (29.6%), unstable legal regulations (27.0%) and high prices of raw&building materials (19.6%). Except for insufficient demand, adverse weather conditions and problems in securing a credit, remaining barriers are more severe for private firms than for public enterprises.